

Mestne novice.

Rojaki, Narodna Dobrodelna družba vas vabi, da se v mnogobrojnem številu udeležite javnega ljudskega shoda v nedeljo ob 2. popoldne v Knau-sovi dvorani.

Zginejo nad medsebojni predsodki in pomišljanje in skupno nastopite vsi zopet enkrat, da se pomenimo, kaj naj bo v blagor naših siromakov in napredek slovenskih otrok.

—Ne bomo obširno pisali o prekoristnem shodu, ki se vrši v nedeljo ob 2. popoldne v Knau-sovi dvorani. Dovolj se je že storilo, da se misel, kako podpirati uboge slovenske otroke in siromake sploh, razširi med vsemi rojaki v naši naselbini. Rojaki so si pripovedovali o tem pri svojem delu, pri zabavah, v gostilni in doma. Novi člani so pristopali vsak dan, ko so se prepirali, da družbe z bolj blagim namenom, kot je "Narodna Dobrodelna Družba" ne more biti. Kaj je lepšega vendar, kakor če si medsebojno pomagamo in otiramo bratovske solze! Če se pa sami ne bomo pomagali, nam tuji tudi ne bodo. Že je nastopilo nekaj slučajev, ko je bilo treba z denarno pomočjo priti na pomoč ljudem, ki niso zašli po svoji krivdi, v revščino, da skoro ni imeli več kaj jesti. Pa imajo tudi mnogo naših otrok, katerim starši radi velike družine ali majhnega zaslužka ne morejo vedno kupiti vsega, kar bi otroci potrebovali, da se primerno izobražijo. Na te otroke in družine bomo obrnili največjo pozornost.

Lepo pa je tudi, če se tako večkrat zberemo in si v miru in slogi povemo, kje nas kaj boli, kje kaj manjka; posledice temu so, da se bolj spoznamo med seboj, da bolj delujemo v naroden napredek in v napredek in procvit cele clevelandske največje slovenske naselbine. Nikomur ne bo žal za eno uro časa, ko se snidemo skupaj v sredi naše naselbine in se pogovarjamo o koristnih stvareh. Saj je naša sveta dolžnost, da delamo za narod, iz katerega smo prišli.

Kdor ima le čas v nedeljo, gotovo ne bo zamudil tega prekoristnega shoda, zlasti pa naj pridejo oni, ki so že vpisani v družbo, in ki dosedaj še niso bili pri nobeni seji. Enkrat mora priti vsak, da se seznani s pravili in delovanjem družbe. Prošeni so pa vsi rojaki, da se številno udeležijo shoda in pri stopijo k družbi, ker letna svota, ki se plača v korist siromakov, znaša samo 50 centov. Na svidenje, rojaki, v nedeljo!

—Huda nesreča je zadela našega rojaka Ivana Bečaja v ponedeljek, 24. aprila v Collinwoodu. Opoldne je odšel Bečaj domov kakor po navadi, da zavzije svoje kosilo, in ko se je vračal z doma zopet na delo, ga je na tiru poulčne železnice dohitela kara, ki ga je tresčila ob tla in šla preko njega. Strla mu je popolnoma eno nogo, katero so mu bolnišniči pozneje odrezali; močno pa je tudi poškodovan na glavi in na prsih. Nahaja se sedaj v Glenville bolnišnici, in je le malo upanja, da bi okrevljal. Delal je vedno prav pridno v Kuhlman Car Co. Po poklicu je bil mizar. Nesreča je zelo hudo zadela ubogo ženo in dva mladoletna otroka, ki bosta zgubila najljubšega očeta. Ponesre-

čeni Bečaj je bil tudi pri društvu, toda je slednje pred kakimi 7 tedni opustil. —Rojaki, podpirajte društva, postanite člani vsi, ki še niste, ker ne veste ne ure ne dneva, kdaj se pripeti nesreča!

Vsi predsedniki in tajniki slovenskih društev so vabljeni da se udeležijo skupnega sestanka, ki se vrši v petek zvečer, 28. aprila ob 8. uri zvečer Standard čas v žolski dvorani. Posvetovali se bodo o slovenskih pripravah za birmo in o vsem potrebnem. Gospodje predsedniki in tajniki so najljudneje vabljeni, da se udeležijo tega sestanka.

—Staršem Louis Recher v Euclidu, O. je umrla dve leti in pol stara hčerka Veronika. Naše sožalje!

—V City hospital je umrl za sušico mlad rojak John Katarrec, star 20 let.

—V četrtke jutraj je nenadoma umrl in sicer na dvorišču 6letni rojak Frank Strle. Šel je iz hiše na svež zrak. Bolehal je že dalj časa, vendar ni nihče pričakoval, da tako nenadoma umre. Pripeljan je bil v mrtvašnico A. Grdine, od koder se bo vršil pogreb v soboto jutraj. Pokojni je bil doma nekje blizu Blok na Dolenjskem in je bil nad 18 let v Ameriki. Govori se, da ima dve sestrki neke v Minnesoti. Ker je bil velik siromak že dalj časa, bodo morala zopet radodarna srca karovati nekaj defarja, da se mu priredi dostojen pogreb! Naj počiva v miru!

—Poročno dovoljenje so dobili: Frank Kompare iz So. Brooklyna, 29 let in Mary Bojanc, 20 let. Anton Strežaj, 24 let in Paulina Janežič, 19 let. Naše čestitke!

—Pokrov bodejo pritiskali v nedeljo na clevelandске saloone. Nedelja bo v Clevelandu tako suha kot saharška puščava, kadar ni tri leta deževalo. Od saloona da saloona hodijo policisti in pripovedujejo, kako se mora zapreti gostilna na ta dan, da se ne pregreši zoper postave, ki prepovedujejo opojno pijačo ob nedeljah. Smrten greh je namreč, kdor spi v nedeljo kozarec ječmenovca ali tla "grenkega". In to se bo zgodilo vse radi policijskih puntarjev, ki so šli na svojo roko motiti clevelandске salonarje.

Zupan Baehr je prišel v neprijetno past. Na eni strani je moral zapovedati, da se salooni zapro, na drugi strani pa ga je zopet jezila policijska upornost in puntanje. Naredil je na kratko: Salooni se naj zaprejo, in oni puntarji pa so zgubili svojo službo. Petnajst policistov je župan zapodil, a pričakuje jih morda še kakih 50 iste usode. Tako se bo policijski oddelek v Clevelandu očistil ljudje in želela, pokrov bo nekaj časa

Strašna razstrelba

V West Virginiji je v mestu Elk Garden bilo ubitih 28 premogarjev pri razstrelbi.

GROZNI PRIZORI.

Elk Garden, W. Va., 27. apr. V premogovniku Ott od Davis Coal Co. je nastala večeraj strašna razstrelba, ki je ubila 28 premogarjev. Vsa zemlja v sredini rudnika se je zrušila skupaj in zasula pod seboj nesrečne delavce. Malo je nade, da bi koga našli še živega, ker na nesrečnike se je najprevo sesul premog, in potem pa še prst.

Preiskalji so dosedaj eno miljo pod zemljo, pa dobili so samo enega delavca vsega razmesarjenega tako, da ga niti spoznati niso mogli. Razstrelba je bila grozna. Na milje narokoli je letel premog in kamenje. Dosedaj je v tem rudniku delalo dvesto delavcev. Odpušeni se sedaj vsi, ker v rudnik ne morejo več.

pritisnjen na mesto, in kakor pravijo, bo potem spet bolje.

Opozorjamo pa rojake prav resno, da ne silijo na ta dan v prostore, ki jim niso znani, in naj nikar ne bodejo nezadovoljni, če ne dobijo pijače, ker gostilničar riskira svojo licenco, če proda pijačo na ta dan. Policija bo imela ta dan na vseh koncih in krajih svoje roke, in kar nenadoma se lahko pripelje voz, ki bo zaklenka proti Centralni postaji. Kdor ima veliko žejo, naj si dan prej preskrbi kaj za suho gobo. Vsi križi in težave minejo, pa bodejo tudi te.

Policijski poveljnik je oddal še posebno povelje kapitanom, katere je naredil odgovorne, da morajo v svojem kraju paziti, da se prav nič ne bo točilo. Postava sicer ne pravi, da bi morali biti zastori v saloonu navzgor potegnjeni, vendar je Kohler dejal, da vsak gostilničar najhobije naredi, če ima saloon tako urejen, da se s ceste lahko noter vidi, ker sicer riskira, da dobi obisk v modrih suknjah. Ta teden so jih zaprli 12, ki so točili čez 12. uro ponoči.

—V torek so pokopali rojaka Rudolfa Košaka, ki je stanoval na E. 41 St. in je umrl za vročinsko boleznijo. Star je bil 27 let. Dalj časa je prebival v Ameriki. Ranjki Košak je umrl v bolnišnici sv. Aleša, kjer je bil tudi spovedan. Bil je član društva "Naprej" št. 5. S.N.P.I. Želel je, da bi bil pokopan po katoliških obredih in društvo je tudi ugodilo tej želji, kar se seveda razume. Društvo je sprejelo pokojnega brata z zastavo proti cerkvi sv. Vida, kjer bi imelo truplo biti blagoslovljeno in kjer bi se brala maša. Toda društveni zastavi je bil prepovedan uhod v cerkev. Sedaj se pa pride do kritične točke. Društvo je šlo za pogrebom s svojo zastavo v najboljšem prepričanju, da skaže ranjcemu zadnjo čast, kakor je želel. In razume se tudi, da morajo društveni korakati le za svojo zastavo; ker pa slednja ni sme la v cerkev, seveda tudi društveniki niso šli. Tako se nam poroča iz ene strani. Iz druge strani se pa zopet navajajo drugi vzroki, zakaj se zastava ni pustila v cerkev, ki je bila si-

ce še večkrat tam.

Hajduk Nemanč

Samohorski ropar, ki je bil več let strah in groza celim okrajem, je sedaj umrl.

PRIZNAL ZLOČINE.

Iz Zagreba se poroča o hajduku Nemanč, ki je po samohorskih kraji povzročil več tatvin, ropov in umorov, kakor malo kdo izmed hajduške družbe. Ker je bilo v gorah jako slabo vreme, je prišel ponoči v levi nekega seljaka, pri katerem je prenočil. Drugega jutra ga je pa nekdo opazil in hotel bežati, misleč da ga bo ustrelil, ker je imel puško v rokah. V istem trenutku se pa začne pek, in ko sosedje tečejo pogledati, so dobili Nemanča vsega krvavega. Na lice mesta so prišli zdravniki in orožniki, pred katerim je priznal vse zločine, rope in umore, kar jih je imel na vesti. Samo oropanje cerkev sv. Križa ni hotel priznati.

Ko so ga potem nesli v bolnišnico, da mu rešijo življenje, je spotoma umrl.

100.000 mrtvih

Iz osrednje Indije poročajo, da jih je tekom meseca marca umrlo tam za kugo nadstotno ljudj. Bolezen je hudo napredovala v tem mesecu, ker februarja meseca je bilo le 50 tisoč mrtvecev.

Nevarni maček.

Bufalo, N. Y., 26. aprila Zdravnikom se je posrečilo prijeti belo 8 funtov težko mačko, ki je zanesla v osem družin nevarno otroško bolezen davico ali difterijo. Zdravniki so mačka ubili in v vratu so dobili bacile od davice. V drugih mestnih delih so pa kanale, ki raznesli bolezen.

Mi se ne bomo vtikali dalj v to stvar, pač pa povemo, da tako ravnanje ni koncilijantno in ne rodi dobrih uspehov. Nekaj pregovor pravi, da je treba po smrti samo dobro govoriti in ob času zadnjega sprejeda bi se moralo pozabiti vse drugo, ne pa misliti na to, kar je bilo prej. Le s skupnim nastopom in medsebojnim sporazumom bomo napredovali.

—V nedeljo se vršijo v žolski dvorani dve jako lepi igri, in sicer "Prvi April" in "Sv. Te-rezija". Igra se popoldne in zvečer kakor po navadi. Rojaki so uljudno vabljeni, da se številno udeležijo te prireditve.

—232 otrok v starosti od 7 do 10 let je prejelo v četrtak prvo obhajilo, 50 pa bo prvi obhajilci v nedeljo.

—Iz Steeltona, Pa. je prišel v našo naselbino Rev. J. Azbe, da pomaga na naši fari.

—Rojaki, botri in starši! Marsikaj bo treba kupiti birmancem, in ob tej priliki naj vsakdo ve, kaj je njegova dolžnost. Poglejte v oglase današnje številke in videli boste oglaševalce slovenskih trgovcev, ki so se dobro pripravili, da vam izvrstno postrežejo. Kupite blago pri domačih, in ni vam treba hoditi v mesto kupovat.

Iz inozemstva

Porotniki, ki sodijo italijanske kamoriste, so sedaj nam enkrat oboleli. V drugem mestu.

NEMIRI V MAROKO.

Viterbo, Italija, 27. aprila. Obravnava, ki se vrši proti italijanskim morilcem in tatovom, je bila preložena, ker sta dva porotnika naenkrat "obolela". Zahtevali so tudi večjo plačo, ki jim pa ni bila dovoljena. Baje bodejo začeli ko-

nečno štrajkati, nakar bi bila vlada prisiljena obravnavo preložiti v drugo mesto.

Casablanca, Maroko, 26. apr. Vedno več francoskih vojaških čet prihaja v Maroko. Dosedaj je tam že 12.000 vojakov zbranih. Domačini se upirajo Francozom in so že proglasili novega sultana. Francija je izjavila, da nikakor ne misli si o-svojiti novega ozemlja, pač pa hoče samo nemirne rodove pomiriti in zagotoviti varnost tujcemcev v Maroko.

Berlin, 26. aprila. Nemški državni tajnik Waechter in ameriški poslanik v tem mestu sta se nekaj skregala, vsled česar je ameriški poslanik se izjavil, da odstopi od svojega mesta. Za njegovega naslednika pride najbrž Kornelij Vanderbilt.

Düsseldorf, 26. aprila. Nemški zrakoplov "Deutschland" je danes prevozil razdaljo med tem mestom in Aachenom v 58 minutah. Imel je 7 potnikov na krovu. Najhitrejši brzovlak rabi za to pot celih 80 minut.

Gorenja slika predstavlja našega glavnega zastopnika.

Mr. RUDOLF PERDANA

ki je odšel v torek na potovanje po vseh državah ameriške republike, da obišče vse slovenske naselbine v svrhu pobiranja stare naročnine, kakor tudi za nabiranje novih naročnikov. Rojakom prav toplo priporočamo našega zastopnika, da ga sprejmejo prijazno in mu gredo na roko, za kar bomo hvaležni. Mr. Rud. Perdan je pooblaščen pobirati naročnino sprejemati naročila za tiskovine, za kar ima s seboj mnogo društvenih in trgovskih vzorcev, nadalje je opravičen do pobiranja oglasov in sploh za vse druge posle, ki spadajo k listu in tiskarni. Najprej obišče državo Ohio, Pennsylvania, New York in West Virginijo. Rojaki se naj v vseh zadevah obrnejo nanj, in dobro bodejo postreženi. Pravico ima tudi postavljati nove zastopnike v naselbinah, kjer jih še ni.

Upravišstvo

"Clevelandska Amerika"

Prijeti detektivi.

Delavski vodje so sedaj naredili ravno tako kakor detektivi. Slednje so dali zapreti.

"KIDNAPPING".

Indianapolis, Ind., 26. aprila. Detektiv Burns, ki je prijel tajnika in zakladnika unije delavcev za železnice in druge mostove ter povzročil, da so njegova in še dva druga unijska delavca pripeljali v Californijo na sodnijo, je bil danes sam zaprt. Sodnik Collins je izdal povelje za zapor, in sicer je detektiv Burns obdolžen, da je nasilno odvedel prebivalce Indiane iz njih prebivališča, kar je rop osebne svobode. Tudi Burnsove odvnetnike so zaprli in biti so morali dve uri v ječi, predno so dobili dovolj veliko varščino.

Burns so zaprli kar na cesti, ko je ravno hotel iti sam k sodniku. Stavili so ga pod 10.000 varščine, katero je takoj položil.

Detektivi so z arestom delavskih vodij razklicali, da se prijeti največje hude delce v Ameriki, katerih namen je podirati privatno lastnino, če spada ta lastnina takemu možu, ki je nasprotnik unijskega gibanja. Do tu se je detektivom in nasprotnikom unijskega gibanja vse posrečilo. Zadel so tri unijske vodje v Californiji, kakor svoje dnij uradnike Zapadne zveze. Delavski vodji se pa sedaj naredili drugače. Pričeli so sami tožiti detektive in slednji so prišli pod ključ.

Zapadna premožarska zveza je pripravljena, da spravi skupaj četr milijona dolarjev za obrambo delavskih vodij. Vsač član bo moral plačati pet dolarjev posebnega asesment.

Detektiv Burns pravi, da ima v rokah "dokaze", da so bili delavski vodje v resnici v zvezi z dinamitnimi razstrelbami v raznih mestih. Pokrajinski pravnik v Indianapolisu je pa dejal, da zasebni detektivi nimajo nobene pravice se vmešavati v posle delavske unije, in je raditega vzel vse knjige in druge listine, ki se tičejo poslovanja unije iz rok detektivom.

Najbrž bo končno prišlo na dan, da so hoteli razni kapitalisti zopet s silo napasti unije, da razbijejo njih moč.

Velika prednost.

V prejšnjih dneh so imeli navado pripravljati zdravila grozne okusa, da je bilo treba precej junaštva, da so jih vzimali. Kemija pa se trudi danes, da pronajde nove metode, ki so bolj priprave za uživanje zdravil. Eno zdravilo, katerega naše ljudstvo že dolgo let pozna, da ima prav prijeten grenak okus, in da ga lahko vsak želedec prenaša. To je Trinerjevo ameriško grenko vino. Njegov uplji v želodec in na druge organe je jako dober. Grenke rastline iz katerih je narejen, so znane radi svoje zdravilnosti, in radeče vino, ki je zdrav primeseano, je čisto in zdravo. Pri želečnih ali jetrnih boleznih, kadar organi ne prebavljajo, prinese vedno dobre uspehe. Rabite to vino takoj, ko zapazite, da vaši organi ne delujejo prav, da nimate apetita. Po lekarnah, Jos. Triner, 1333—30 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Iz delavskih krogov.

Kaj poročajo rojaki iz raznih naselbin, kako se pri njih dela in kako se jim godi.

VEČ DOPISOV.

Waukegan, Ill., 26. aprila. Prosim Vas, da mi odstopite nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu. Posebnih novic nimam, pa ker imam ravnočasno naj vam nekoliko sporočim iz naše naselbine. Kar se tiče, je še precej dobro, vendar za sedaj nobenemu ne svetujem, da bi sem hodil dela iskat. Na društvenem polju pa prav dobro napredujemo, imamo vsakovrstna slovenska društva; posebno dobro napreduje društvo vitezev sv. Jurja, ki izplačuje bolnim bratom po \$1.00 na dan podpore.

Naj še omenim, da so prišli pred kratkim k nam socialisti prodajati svojo skisano izobrazbo, toda mi waukeganski Slovenci smo pokazali, da mi kar nič ne maramo za njih izobrazbo, ker smo jim hitro pokazali pot ven iz mesta. Nekaj časa pozneje sem pa dobil v roke nek čuden list z imenom "Proletarec", in tam sem brač, da je igrala pri nas "finska godba". Čudno je to, ker je bila ta godba prej vedno slovenska, pa so Slovenci kar čez noč postali Finci. Slavna društva prosi, da pri prihajajočih veselicah razločujemo slovensko godbo od finske; slovenska godba je pod vodstvom g. John Mačka, finska godba pa naj hodi igrat Fincem.

H koncu dopisa pa pozdravljam vse zavedne Slovence in Slovenke, tebi, naš dobri list pa želim najlepšega uspeha.

Naročnik. Elv. Minn. Cenj. g. urednik. V naglici vam napišem nekaj novic. Ta teden so se poročili v tuk cerkvi sv. Antona rojaki B. Majnarič z gđno Amalijo Stare, g. Frank Dolinšeg z gđno Franciško Herblan in g. Anton Bolka z gđno Josipino Truden. Vsem novoporočencem želimo obilo sreče!

Kakor se nam poroča, bode mo imeli v naši župniji letos obilo porok. Delavski položaj se še ni nič spremenil na bolje, kakor je bilo pričakovati. Cestnim komisarjem je bil izvoljen pri prvi seji pri občinskih volitvah Šved Erickson. Prihodnost nam bo pokazala, če bodejo imeli naši rojaki tudi letos dela pri mestu kakor dosedaj. Žalostno je za nas, da se pustimo vedno od malih peščic družih narodov kontrolirati.

Žensko društvo "Jutranja Zarja" je priredilo 23. aprila popoldne plesno veselico v Skaletovi dvorani. Ker je bilo vreme lepo, je bila veselica obiskana od mnogobrojnega občinstva. Veselica je bila prirejena v prid društvene blagajne, in ker se društvo vedno spominja naših bratov trpinov v Penn. upamo, da se bodejo tudi sedaj naše vrle Slovenke spominile na nje.

Odličan pozdrav bralcem Cl. Am.

Poročevalce.

Herodeževa palača.

Chicagoški listu "Daily News" poročajo, da je profesor Sellin iz Avstrije dobil bližnjo Jeruzalema ono palačo, v kateri je nekdanji Herodež umrval.

— Kadar pošljate denar po Ameriki društvom ali prijateljem, tedaj se obrnite na nas. V zvezi smo z American Express Co. in imamo isto tako dobre "money ordre" kakor na pošti. Poštna pristojbina je zelo majhna.

SOKOLSKA VZGOJA SLOVENSKE VISOKOŠOLCEV NA DUNAJU.

Premišljeno in intenzivno delo slovenskega sokolstva je obrodilo tudi našim visokošolskim dijaštvom sadove, katerih bi ne bili pričakovali pred kakimi šestimi leti.

V teh letih se je začelo, živahno zanimanje za sokolsko telovadbo med srednješolskim dijaštvom. V Ljubljani, Celju in Idriji, deloma v Kranju in Novem mestu so znala vzbuditi sokolska društva med mladimi dijaki zanimanje za toli važno telesno vzgojo. Mnogo so pripomogli k temu zleti, največ pa podrobno delo načelnikov, navdušenje, zgled in pouk. Ponekod je bilo dovolj, no dijakom posejati sokolnice, drugod se niso strahili niti groženj in strogih prepovedi ravnateljstev. V svesti so si bili, da delajo pravilno, ako se posvečajo i telesni spolnovitvi, da si jim je to zabranjevalo po disciplinarnem redu. Uvidevamo sicer razloge disciplinarnih redov, vendar se nam zdi, da je ravno dijaštvo kljub temu pravilno. Delo po prepričanju se ne more obsojati, ako rodi dobre posledice.

Mnogo zdravega se je poročilo v tajnih srednješolskih društvih. Večina naših najboljših sokolskih delavcev se je vzgojilo v sokolskih društvih za časa srednješolskega študija kljub strogim prepovedim višjih instanc. Navdušenje je premagalo strah in grozo ter rodilo uspešno delovanje, ki je v prid tisočerin.

Kljub vsemu temu smo imeli med visokošolskim dijaštvom le malo vztrajnih in pravih Sokolov. S sokolskimi idejami prepojeni abiturijenti so prišli na visoke šole z lepimi upi in trdimi naklepi. Po večini so pa postali žrtve visokošolskih razmer. Burševske razvade in kar je bilo običajno s temi spojeno, so našle ravno med temi dijaki obilo žetve po eni strani, po drugi so pa slabe gnotne razmere zagrenile kipeče življenje dijakov. Bele vrane so

bili pravi Sokolci med visokošolci. Po pravici se je pritoževal podstarosta S.S.Z. še na II. nar. rad. shodu v Celju, da med visokošolci ni pravega zanimanja za sokolstvo.

Nar. rad. dijaštvo je odpravilo burševstvo ne le v svojih vrstah, ampak pri veliki večini dijaštva sploh. Po njegovem prizadevanju so se zboljšale deloma tudi gnotne razmere. Sokolstvo je prepojilo mlade sile z zavestjo, da je vzgoja nepopolna, ako se goji i telo. Rezultat teh treh komponent odprave burševstva, zboljšanje gnotnih razmer in pravo razumevanje sokolske ideje, povzroča, da prodira sokolstvo s telesno vzgojo živahneje tudi med visokošolci. Naše visokošolske razmere nam to jasno kažejo.

Želja po nadaljni telesni vzgoji žene mnogo slovenskih dijakov v bratske češke sokolnice, kjer so dobrodošli gosti. Mnogo jih zahaja v ugodno univerzitetno telovadnico. Vsled dobre teoretične nabožbe v telovadbi imajo voditelji neomejeno vodstvo slovenskih oddelkov. Že lansko leto sta telovadili dve vrsti Slovencev na univerzi pod vodstvom br. Kandareta in Fuksa. Letos telovadijo Slovenci v dveh ločenih oddelkih. Po zahtevi ravnatelja telovadbe je 80—90 telovadcev visokošolcev na univerzi, med tem jih je nad 50 v obeh slov. oddelkih, torej 3-5 vseh telovadcev visokošolcev na dunajski univerzi. Povelje v obeh oddelkih je slovensko. Telovadi se po določenem načrtu kakor v sokolnicah v domovini, torej po Tyrševem telovadnem sestavu. Ravnatelj telovadbe sam trdi, da imajo dobre voditelje in da mnogo bolj napredujejo kakor nemški oddelki.

Razlikujemo se že po telovadni obleki še bolj pa po načinu telovadbe od Nemcev, ki imajo žal polovico telovadnice zase. Po eksaktnosti in visokosti vaj pa se ne morejo z nami niti primerjati. Pred uro pri poljubni telovadbi so Nemci — z nami telovadijo ob istem času najizurnejši nemški telovadci—

stremče občinstvo v družbi ravnatelja in telovadnega učitelja, ki se kar divita našim najboljšim telovadcem. S pomočjo lahko rečemo, da je naš vodja br. Fuks daleko najboljši telovadec na dunajski univerzi. Drugi Slovani, ki so bili razdeljeni med nemške vrste, so prišli k nam, ne le, ker smo Slovani, ampak "ker se pri nas največ naučimo." K nam zahajajo Čehi, Rusini, Hrvatje in Srbi. Tako smo postali pionirji sokolske ideje med dunajskim dijaštvom.

Tudi med klerikalnim dijaštvom se je začelo živahnejše zanimanje za telovadbo, odkar jih vodi vadiatelj, ki se je učil v ljubljanskih sokolnicah za časa srednješolskih študij. Morda mi pritrdi kdo izmed teh, da je prepoved kranjskega deželnega šol. sveta tudi klerikalcem škodljiva, ker zabranjuje zahajati srednješolcem v sokolnice.

Naprednemu dijaštvu naj bo vse to v spodbudo, da se vsakdo posveti telesni vzgoji, komur količaj pripušča gnotni položaj. Dosedajni uspehi nas naj ne zadovoljijo. Geslo nam bodi: kdo napredni dijak, ta tudi pravi Sokol.

RAZNO.

Izključenje delavcev. Pogajanja med zastopniki organizacije delodajalcev in med zidarji in mizarji v Kodanju so se razbila. Vsled tega so delodajalci izključili delavce, odnosno jim zabranili vstop v delavnice. Vsled tega je sedaj 11.500 delavcev brez dela.

Vseučiliški slušatelji kot natakari. V nedeljo so imeli v Budimpešti vseučiliški dijaški zborovanje, na katerem je govoril tudi dekan Bokefi, ter ostro obsojal one dijake, ki so se zavezali, vstopiti kot natakari pri restavratorju Straussu v Kesztelyju. Dekan je poudarjal, da naj si išče vsak svoj kruh po svojem poklicu.

Samomor morilca. Morilec Hutchinsona, ki je pri srebrni

poroki svojih starišev primešal v kavo mišico in s tem povzročil smrt svojega očeta in enega gosta ter storil, da je nevarno zbolela njegova mati in več dam, so zasledili v nekem penzionatu na otoku Guersly. Ko je stopil policist pred njega in rekel: "Vi ste Hutchinson!" je odgovoril: "Pišem se Harrison" in nato stekel po stopnicah v svojo sobo, kjer je izpil silekonično pruske kisline. Umrl je v malo minutah.

Govoreči pes v Berlinu. Govoreči pes "Don" iz Hamburga se je pred par dnevi urodil v Berlinu. Nastanili so ga v hotelu "Bellevue." Tam so priredili dvorano za prvi njegov nastop, h kateremu so imeli pa dostop samo povabljeni. Psa Dona je predstavil prof. dr. Voßler ravnatelj hamburškega zverinjaka. Najprvo je predaval "O ljudskih glasovih pri živilih" in nato je prešel na specialni na Dona. Razlagal je, da tu ne gre za dresuro, temveč da je Don najbrže samouk, ki si je sam od sebe prisvojil par človeških besed... Don je vse to mirno poslušal in se ni vmešaval. Šele po profesorjevem je prišla vrsta na njega. Nastal je trenotek napetega čakanja. Don je spregovoril. Govoril je isto, kar je govoril v Hamburgu pred 12.000 gledalci. Povedal je navzočim, da se imejuje "Don", da je "lačen", spoznal je tudi predložena mu jedila ter je popolnoma pravilno označil kot "koluč", a na koncu predstave je prosil navzoče naj mu vendar doja "mir". Izpraševala ga je hči njegovega gospodarja, nadgozdarja Eberesa. Povedal ji je tudi ime njegovega zaročenca. Je to neki "Ha-ber-land". Toda tudi nekemu gospodu izmed občinstva je popolnoma pravilno odgovoril. Zdaj so vsi berlinski časopisi polni "Dona". Vendar se pa baje Dona ne razume popolnoma jasno. Govori kakor otrok, kateremu se moramo šele privaditi. Da ga učeni nemški narod dobro razume, priča to, da so o Donu izšle že dve brošuri. Don je star 7 let. Čaka ga torej še lepa kariera.

Še nikdo ni šel od nas, da ne bi bil zadovoljen in ves srečen, ker je dobil tako lepo izdelane fotografije pri nas.

Stariši! Prihodnjo nedeljo prejme mnogo vaših otrok prvo obhajilo. Otroku ne morete dati lepšega spomina na ta dan kakor, če se da fotografirati in drži to sliko vse življenje v spomin.

POSEBNE CENE ZA TA DAN:

12 krasnih fotografij, najboljšega dela samo \$3.00 in ena velika krasna slika zastonj.

Pridite k nam in se bode te prepričali, da mi izdelujemo najlepše pa tudi najcenejše. Stotine Slovencev vam bo ravno tako povedalo.

J. S. JABLONSKI,

6122 St. Clair Ave.

nasproti tiskarne "Clev. Amerike"

Ker imam jako veliko zalogo vsakovrstnega blaga, in ker vsega tega ni mogoče pokazati, zato rečem v teh vrstah naznaniti, kaj imam naprodaj.

Ker se mi je posrečilo dobiti precejšno število finih, lepih ženskih slamnikov po jako nizki ceni, hočem te slamnike po jako nizki ceni razprodati kakor n. pr.

Vsi slamniki, vredni \$4.00 do \$5.00 se dobijo sedaj samo za \$2.50

Vsi slamniki, vredni \$5.00 do \$8.00 se dobijo sedaj samo za \$3.00

V zalogi imam veliko izbero peres (fedrov) in klobuke ki veljajo od \$4.00 do \$7.50, in ker jih imam odveč, jih hočem razprodati po \$1.75 i \$2.50

Nadalje imam v zalogi jako veliko in lepo izbero finih poročnih oblek, kakor tudi vence, šopke, pajčolane (šlajerje), fina spodnja krila, rokavice, nogavice in vse drugo v to vrsto spadajuče blago, katero dobite pri meni vedno najcenejše.

hajilo itd. Največja izbera vsakovrstnih oblek, klobukov, srajc, nogavic za fantičke od 12 do 16 leta stare. Kakor vam je znano imam tudi moške hlače, srajce, spodnje obleke, kravate, nogavice in tudi vse drugo blago, ki spada v stroko naše trgovine. Vse dobite pri nas vedno najbolj poceni.

Nadalje imam jako veliko izbero lepih spomladenskih ženskih žeketov ki veljajo od \$5.50 do \$7.50, sedaj samo po \$3.75 d \$4.50

Imam tudi posebno lepih žeketov za deklice, stare od 8 do 14 let, ki veljajo od \$3.75 in \$4.50 in jih prodajam samo po \$2.75 i \$3.00

Ne pozabite, da imam tudi veliko izbero Princes oblek in to svilene kakor volnene in druge, ki jih dobite pri meni po jako znižani ceni.

Imam tudi jako lep izber otročjih dekliških oblek in slamnikov, kakor tudi dekliških vencev za sv. obhajilo.

JER. KNAUS, 6129 St. Clair Ave.

CLEVELANDSKA "AMERIKA"

— Izhaja v torek in petek. —
Izdaja: Slov. tiskovna družba
Amerika.

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
ZA CLEVELAND po pošti...
..... \$2.50
Posamezne številke po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in oseb-
nosti se ne sprejemajo in se
vračajo.

Vsa pisma, dopisi in denar
naj se pošiljajo na:
Tiskovna družba "AMERIKA"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandka AMERIKA"
Issued Tuesdays and Fridays
— Published by —
The AMERIKA Publ. Co.
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians
(Krajinari) in the City of Cle-
veland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 189.

"Entered as second-class
matter January 5, 1909, at the
post office at Cleveland, Ohio
under the Act of Mar. 3, 1879."

No 34, Fri April 28, 1911 Vol IV

83

Alkoholizem.

Da se raba alkoholizma ved-
no bolj razširja med človeš-
tvom, o tem danes ni več dvo-
be. V tem so jedini vsi zdrav-
niki in sociologi.

Na vseh črtah družabnega
življenja opazujemo propadan-
je, ki se da v mnogih slučajih
izpeljati iz alkoholizma.

Zraven tega propadanja pa
tudi vidimo, kako se pri ljudeh
pojavlja neustojljiva želja, da
se naše razmere zboljšajo, naj
bo v družabnem ali osebnem
življenju. Ta želja za nekaj bol-
jšim, močnejšim, postaja kakor
verska želja, verska sanja. Ako
pa hočemo postati novi ljudje,
tedaj moramo najprej gledati,
da preženemo iz naše sredine
in iz naše okolice vse ono, kar
ovira naš napredek, kar se nam
nastavlja na pot, da ne more-
mo naprej. Treba je, da na tej
podlagi ustanovimo našo odgo-
jo, jo da postanemo ljudje bo-
ljši, časovi.

Naše življenje mora biti le-
po, naša okolica taka, da nas
ne slabi, da nas ne prisili, da
smo samo nekaki pol-ljudje.
Lahko bi navedli mnogo vzro-
kov, ki ovirajo človeški napre-
dek, a eden izmed vseh je naj-
važnejši, in ta je alkoholizem.
Kulturo enega naroda meri-
mo po onih odredbah, ki delu-
jejo na to, da poživijo narodni
duh, da mu preskrbe izvrstno
odgojo tako celotni narod kakor
tudi posameznik. Oni narod
je najbolj kulturni, ki si je naj-
bolj prizadeval odpraviti vse
zapreke in ovire napredku, naj-
siho v telesnem ali duševnem
razvoju. Narod, ki se briga za
telesno zdravje, za etični odgoj
svojih tovarišev, je bolj kulturni
in napreden, nego oni, ki
vse to zametava.

Zato pa tudi vidimo, da so
najkulturnejši narodi, v pro-
gram za napredek postavili tu-
di borbo proti alkoholizmu.
Resnica pa je, da je borba pro-
ti alkoholizmu pri samih alko-
holikih vendarle s slabimi uspe-
hi. Mnogo bolj uspešna pa je
taka borba pri mladem nara-
ščanju, ki še ni zaznal, kaj je
alkoholizem, in kateremu se pa
prav lahko pokaže vzgled na
starih alkoholikih ter se tako
mladim bitim živo utisne v
spomin posledica alkoholnega
vzdržanja. Največ se more pro-
ti alkoholizmu narediti v šolah.
Prav imajo oni pedagogi ali
odgojitelji naroda, ki pravijo,
da je otroška duša kos belega
papirja, na katerega se lahko
vse čisto napiše.

Anti-alkoholisti mislijo, in
sanjajo o idealni državi, katero
je zagovarjal pred tisoč leti
modrijan Platon. Mislijo o dr-
žavi, kjer ne bo alkohola, ker
so po postavah zabranjen, Bran-
niti alkohola pa pravijo, da
je to utopija. Že danes so drža-
ve in narodi, kjer je uživanje
alkohola po državi zabranjeno.
Kakor smo že prej omenili, je
že mnogo držav, ki skrbijo za
napredek in kulturo naroda. In
uspehi so tudi veliki. Delajo se
postave, ki res korakajo z du-
hom časa naprej.

One pijače, ki najbolj škod-
ljivo upljujejo na človeško
zdravje, so najprej zabranjene
po postavi. In ena teh pijač je
absint.

V najnovejših časih je Švi-
carska zabranila izdelovanje
absinta. 80.000 državljanov je
podpisalo prošnjo, da se za-
brani absint. Kantoni ali posa-
mezni oddelki države so glosa-
vali eden za drugim, da se od-
pravi absint. Kmalu potem se
je pa začela agitacija, da se
uživanje absinta zabrani po ce-
li državi. In z 200.000 glasovi
večine je prodl ta predlog.
Mnogo glasov je bilo sicer od-
danih tudi proti, ker so goto-
če osebe trdile, da se s tem
krati osebna svoboda naroda.
Vendar, ker je taka ogromna
večina naroda pokazala, da ho-
če imeti tako, se na take izja-
ve ne more ozirati.

Za Švicarsko so se zbudile
tudi druge države. Prva se je
Francija pobrnila in je leta
1900 izdala enako postavo. Na
Norveškem in Švedskem imajo
dobrodelnega društva monopol
čez alkohol, in ta društva skr-
bijo, da ga čimani prodajo.
Finska država je že leta 1893
zabranila, da prodajo alko-
holne pijače privatne osebe.

In na Finskem so šli še da-
lje. Uvedli so postavo, ki pri-
mora učitelje po ljudskih šo-
lah, da pridigajo o alkoholu.
In konečno so prišli tako da-
leč, da so naredili postavo, ki
preprečuje rabo, izdelovanje
in uživanje alkohola, razven če
se rabi v zdravstvene namene.
Kolikar se pa opojne pijače iz-
dela, je ne sme izdelovati pri-
vatni človek ali kompanija, pač
pa država sama. No pa Ruska
vlada je Finski prekrizala ra-
čune. Te postavbe namreč ru-
ska ni hotela potrditi.

Norveška je pa izdala tako
postavbo, glasoni katere se naj
posamezne občine in mesta le-
to za letom izjavijo, če hočejo
imeti v mestu prodajo opojnih
pijač ali ne. To je ena jako pa-
metnih postavb, ker ljudje naj
sami presodijo, kaj je dobro
kaj pa slabo za nje. Enako po-
stavo imajo tudi na Novi Ze-
landiji. Tam je država razdelje-
na v posamezne okraje. Vsake
štiri leta glasujejo vsi odrasli
moški in ženske, če se naj do-
voli prodaja pijač ali ne. Ako
glasuje tri petine prebivalstva
proti, tedaj se pijače zabranijo
za štiri leta, in čez to dobo se
zopet glasuje. V mnogih okra-
jih odločujejo žene, ker mislijo,
da naredi na ta način mir in
red v hiši. Danes je v Novi
Zelandiji le malo okrajev, kjer
se dobi pijača.

Seveda grede enake postavbe
včasih predalec. Zmerno už-
vanje alkohola še nikdar ni ni-
komur škodilo. Fanatike pa la-
hko imenujemo "one ljudi, ki se
sami imenujejo prohibicioniste
in ki hočejo s silo odvzeti na-
rodno to, kar zahteva. Zato pa
je najbolj priporočati, da se
naredi take postavbe, ki uredi-
jo prodajo pijač, ne pa ki jo
preprečujejo. Na primer v
Belgiji imajo postavbo, da je isti
kreinar, ki da svojemu gostu
toliko pijače, da se upijani, ob-
sojen na 500 frankov globe,
a če se drugič to naredi, tedaj
mu odvzamejo gostilniško li-
cenco. Na Danskem morajo go-
stilničarji pijače sami spraviti
na njih dom, sicer izgubijo do-
voljenje za gostilno.

Nasilno postopanje tempe-
rencejerej naredi samo odpor
v narodu, zato pa vidimo, da
okrajji, ki so bili po pritisku
prohibicionistov dalj časa su-
hi, da taki okrajji potem vedno
glasujejo za prodajo pijač. Sta-
ri narodi so uživali opojne pi-
jače, in so bili močni in krepi,
dočim je današnji rod to nava-
do samo predalec dotiral in jo
začel izblajati, kar je seveda

pogubno narodu. Če bi se pa
postavbo za prodajo pijač
uredilo, da ne bi nikomur škod-
dilo, tedaj bi bilo vsem prav.

Dva važna dogodka iz slov. zgodovine.

Kmetijski panti.

Ljudstvo je živelo v obup-
nem položaju pod trdo vladno
grajskih gospodarjev. Davki so
narasli zaradi mnogih vojsk
in nevolj, a vse to je imel kmet
na svojih ramah. "da je komaj
dihal". Gospodi je hodil na ra-
boto, kjer se je ravnalo z njim
kakor s psom, doma pa mu je
zaostajalo delo. Ko pa so pri-
šli Turki, zaprla se je go-
spoda za varnimi zidovi, le
kmet ni imel zavetišča, le nje-
mu se je pomandrala pšenica
in zažgala koča. A kljub temu
je moral dati desetino in ve-
no večje davke.

Ali je čudo, da se je končno
razsrdila kmetijska misel: "Za-
kaj ti naj plačujem in delam,
ko me samo tepeš in se v sili
ne zmeniš zame?"

Mmranje je naraslo v
glasne prirožbe in nazadnje v
puni.

Prve vstaje so lahko razgan-
jale grajski s svojimi hlapei
in si jih spet pokorili, toda ne-
zadovoljnost niso utišali.
Prvi večji upor je bil na Ko-
roškem l. 1478. Knežke trume
so napadle in pregnale nekaj
grajščakov. Na nesrečo pa so
pridevali ravno Turki v deželo.
Kmetje so se jim ustavili sami
v bran, toda Turki so jih pobili
in konec je bil prvega panta.
Grajski pa so z novim pogu-
bnim divjali, zapirali uporne
kmetje v globoke grajske kleti
in jih mučili.

Ker je za vojske zoper Tur-
ke bilo treba mnogo denarja,
začel se je pobirati nov davek.
Ta novo breme so naložili graj-
ščaki seveda zopet kmetom.
Podložniki že niso zmagovali
več. Najhuje se je godilo kme-
tom, ki so bili podložniki ko-
čevskega grofa Turma. V hudi
sili so kmetje ubili tega grofa.

To je bilo znamenje za drugi
pant l. 1515, ki se je razširil
bliskoma po vseh slovenskih
pokrajinah.

Kmalu se je zbralo do 30 ti-
soč upornikov, ki so zahtevali
staro pravico, "staro pravdo".
Uporniki so poslali k cesarju
poslance, a cesar jih je samo
opominjal k miru ter obljubil,
da zapove grajščakom, da bo
ostalo vse pri "stari pravdi".
Grajski pa se cesarjevi zaht-
tevi niso hoteli ukloniti in za-
to je zadiljal 2. pant. S ko-
sami, puškami, sekirami so po-
bijali kmetje gospodo, gostili
se v gradeh z grajskim vinom
in napadali grad za gradom 3
mesece.

A tudi grajščaki so se zdru-
žili, poklicali si pomoč cesar-
skih vojakov in pregnali kmet-
ske čete na mnogih krajih.
Kruho in neusmiljeno so ravn-
ali z uporniki.

Tudi v drugem pantu so to-
reč imeli uporniki slabo srečo.
Grajščaki so jim naložili za
večno kazen nove težke davke,
ki so jih nosili kmetje v tih je-
zi kakih 60 let.

In zbruhnili je tretja velika
vstaja l. 1573., ki jo je povzo-
čil najbolj neusmiljeni grof Tah
na Hrvaškem. Kmetje so se
dogovorili in poslali svoje za-
upnike po vsem Kranjskem in
slovenskem - Štajerskem, ki so
klekali in vabili k pantu. Vodi-
telja kmetov sta bila Matija
Gubeč in Ilija Gregorič. Zo-
pet se je zbralo 20.000 uporn-
ikov, ki so se razdelili v tri če-
te. Pa zgodilo se je isto, kar
pri drugem pantu: Grajščaki
so z voditeljem Joštom Tur-
nom in s pomočjo cesarske vo-
jske pobili kmetijske čete: Gub-
e so vjeli in ga kronali za Za-
greba z razbeljeno krono v za-
smeh kot kmečkega kralja.

Ljudstvo torej ni doseglo
"stare pravde". Manjkalo mu
je dobrih vodnikov.

Dolgo je zdihovalo ljudstvo
se pod grajščinskim jarmom.
Nova doba mu je šele nekoliko
olajšala težko stanje.
Protestantstvo na Slovenskem.
Na Nemškem se je oglašil
menih profesor dr. Martin Lu-

ter, ki je začel leta 1517 oznan-
jati nove verske nauke. Te na-
uke imenujemo navadno refor-
macijo, t. j. preosnova, popra-
va.

Lutrovi nauki so se razširili
in ukoreninili po mestih in va-
seh. Obračali so se posebno zo-
per zlorabo cerkvenih odpus-
tov, zoper post, spoved, duhov-
niško brežžestvo, redovniške
obljube, nerazdružnost zaka-
na, pokorščino cerkvenim gla-
varjem. Ljudstvo je namila
naiboli takozvana evangelijska
svoboda, t. j. nauk, da ima
vsak človek toliko razuma, da
si lahko tolmači sam sv. pismo,
ki je edini vir vseh verskih res-
nic. Luter je nemcem priredil
lep prevod sv. pisma in spisal
mnogo poljudnih knjig, ki so
se nagloma razširjale in mu
pridobivale mnogo prijateljev,
posebno med knezi.

Kmetje so si razlagali nauke
o "evangelijski svobodi" po svo-
je. Menili so, da bode zdaj ko-
neč tlake in desetine, da bodo
smeli prosto loviti, ribariti in
drvariti, da bodo svobodni in
da si lahko zbirajo sami svoje
župnike, ki bodo razlagali "či-
sto besedo božjo", to je po Lu-
trovem prevodu sv. pismo.

Slovenci so se kmalu sezna-
li z Lutrovimi nauki. Slovenca
mika vsaka novost, zlasti pa
taka, ki govori o svobodi. Graj-
ščaki so se poluteranili mahom-
ni in silili k novi veri tudi po-
ložne kmete, če niso hoteli pri-
stopiti rade volje.

Odpadli duhovniki pa so raz-
širjali novo vero z besedo in
knjigami.

Med Slovenci se je našlo ta-
koj mnogo imenitnih mož, ki
po poleg pridig o "čistem evan-
geliju" pisali knjige, zlagali pe-
smi in jih širili med ljudstvom.
Najslavnejši slovenski prote-
stantovski pisatelj je Primož
Trubar, ki je poslovenil evan-
gelije, potem pa ves novi zakon
in psalme. Razum tega je se-
stavljaj slovenske knjige in mo-
litve, pridige (postile) in zla-
gal lepe cerkvene pesmi. Prva
slovenska knjiga je izšla leta
1550.

Trubarjevo delo je dovršil
Jurij Dalmatin, ki je preložil
vse sv. pismo (izdal l. 1584).
Mnogo pisateljev se je oglašilo
z raznimi verskimi spisi. Adam
Bohorič pa je izdal l. 1584 prvo
slovensko slovnico.

Da so se začeli Slovenci ta-
ko živo gibati in pisati knji-
ge v domačem jeziku, to zaslu-
go imajo torej slovenski prote-
stantje v 16. stoletju. V tem
oziru jih ne sme nihče krivično
soditi. Vsakdo rad pripozna
njihovo koristno delo za našo
narodnost. Može Trubar, Dal-
matin, Bohorič, Krelj in drugi
njihovi vrstniki so obudili slo-
vensko in nam ustanovili na-
rodno književnost.

Naši protestantski pisatelji
so bili srečni, da so jih podpi-
rali domači in tuji bogati ple-
miči. Brez velike denarne po-
moči bi se ne mogli plačevati
troški za tisk slovenskih knjig,
ki je bil v oni stari dobi še zelo
drag. Največ je pomagal Zlaht-
ni in požrtvovalni Ivan baron
Ungnad, ki je osnoval leta 1559
na svoje stroške jugoslovansko
tiskarno v Uruhu na Nemškem.
odkoder so romale knjige v za-
bojih na Slovensko. Kmalu
(l. 1575) se je ustanovila tudi
tiskarna v Ljubljani. — Prote-
stantje so ustanovili tudi mno-
go šol po Slovenskem, ker so
uvideli, koliko korist jim dona-
ša omika.

Nova vera je naglo prodirala
v vse stanove. Plemstvo se je
popolnoma poluteranilo in tu-
di večina ljudstva. V Ljubljani
n. pr. je ostala katoličanov le
kaki 5% med 95% protestan-
tov. In tako je bilo drugod tudi.

Avstrijski vladarji bi sicer
bili radi iztrebili novo vero iz
svojih dežel, toda ni šlo. V ne-
prestanih bojih s Turki so po-
trebovali pomoči protestantov,
ki pa niso hoteli pomagati, do-
kter niso dosegli verske svobo-
de. Vladar jim je moral dovo-
liti nekoliko verske svobode,
da so n. pr. smeli opravljati lu-
trovsko službo božjo v Celovcu
v Ljubljani itd.

Kmalu pa so začeli ostro po-
stopati zoper protestante. V
glavna mesta so poklicali Je-
zuite, izganjali luteranske du-
hovnike in učitelje, pobirali slo-

venske knjige in jih sez gali na
grmadah.

Nadvojvodi Ferdinandu so
vrlo pomagali lavantirski škof
Jurij Stojber, ljubljanski škof
Tomaž Hren in sekovski škof
Martin Prener. Na Stojberjev na-
svet je Ferdinand leta 1598
strogo ukazal, da morajo biti
vsi njegovi podložniki katoli-
čani. Kdor pa noče, naj zapusti
deželo. L. 1600 je ustanovil po-
sebno komisijo z nalogo, da
pridobi ljudstvo stari veri. Ko-
misija je potovala iz mesta v
mesto, iz vasi v vasi in pouče-
vala. Kdor se ni takoj pokoril
komisiji in ni zapustil lutrovske
vere, je dobil odlog, da se pre-
misli. Če ni nič pomagalo, se
je kaznoval bodisi z denarno
kaznijo ali pa z zaporom. Za-
duja kazen je bila izgon iz de-
žele. — Posebno strogo se je
postopalo z ženami, ki so bile
mnogo trdovratnejše kot mož-
je. Komisija jih je imela včasih
dolgo zaprte ob kruhu in vodi.

Posebno jezo so imeli na slo-
venske knjige, ki so jih spisali
protestantski pisatelji. Komisi-
ja je pobirala knjige in jih se-
žigala na grmadah. Prvi požar
je bil v Ljubljani l. 1600 na ško-
fovo povelje. Pri drugem Po-
žaru (1601) je zgorelo za tri
vozove slovenskih knjig.

Velikanska škoda se nam vi-
di dandanes, da so takrat po-
žigali vse knjige brez izjeme.
Mnoge so bile take, da so se
dajale brez skrbi tudi katoli-
čanom v roke. Saj s se celo ka-
toliški duhovniki učili iz slo-
venskih protestantskih knjig.
Danes so te knjige zelo redke.

Uspehi zatiranja protestan-
tov niso bili povsod enaki. Na
Kranjskem in na Štajerskem
so zatrli popolnoma luterstvo, na
Koroškem pa se ni dalo celo
iztrebiti. Tam so še živeli v ti-
bih dolinah protestantje in pi-
sali knjige in pesmi v svojem
domačem narečju.

— Če vam je kdo kaj dolžan
na hrani, stanovanju ali na po-
sojilu, oglasite v našem listu:
če ne veste, kje se dotična ose-
ba nahaja, naš list bo hitro pre-
skrbel, da se dolžnik oglasi.

The OHIO BRANDY DISTILLING Co.

6102 St. Clair av. Cleveland, O.

Priporočamo se vsem slovenskim in hrvaškim
saloonarjem ter vsem odjemalcem

vina in žganja

za obilna naročila, ker smo začeli z

veliko trgovino,

katero smo se združili z vele-trgovino vina in žganja
Geo. Travnikarja ter s trgovino John Krakarja,
Euclid, Ohio.

Imemo v zalogi vse, kar
morejo saloonerjem drugi a-
gentje ponuditi. Kupujte pri
domaćih ljudeh.

Cene primerne, postrežba točna za vsa naročila.

Naznanilo.

Naznanjam rojakom da sem prevzel zastopstvo
R. Svehla, Fleet ave. Cleveland, O., za vsakovrstna
godala. V zalogi imamo vsakovrstne pianse, violine,
klarinete, kitare, čelo, base i.t.d. Fine harmonike iz
stare domovine na 2, 3 in 4 tone, vse se dobi po ni-
zki ceni. Ako kdo kaj želi, pri meni naj se zglesi.

IVAN ŠPEHEK,

6028 ST. CLAIR AVE.

Op: Pianse se prodajajo na mesečne obroke.

Sedaj je čas uživati....

Severov kricistilec

PRIPOROČLJIV ZA TA-LEOBLENJA:

Bleda, piela kri, mehurčki, otekline,
medel obtok, mozolji, srab,
ogrci črnave, razširjenje žleze,
lišaji, opahki, bezgavke, slani tok,
bule, žive rane, kožne bolezni,
uljesa, tvori splošna oslabelost

in čut utrujenosti, tako splošen
v tej letni dobi.

EN DOLAR STEKLENICA.

Na prodaj v lekarnah.
Ne vzemite nobenega
druzega Jeka, ki se vam
ponuja namesto Severovega.

Knjižico z navodom,
tiskano v slovenskem
jeziku dobite v vsaki
steklenici.

Po brezplačan nasvet pišite na naš zdravniški oddelek.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra, 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

ODBORNIKI:

Predsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair ave. N.E.
I. podpreds.: JOHN SKRLJ, 138 E. 158th St. Collinwood, O.
II. podpreds.: ANTON ZORČIC, 1390 E. 45th St. N. E.
III. tajnik: ANTON OSTIR, 6127 St. Clair ave. N. E.
IV. tajnik: JOHN SPEHEK, 6028 St. Clair ave. N. E.
Blagajnik: MATEVŽ UDOVIČ, 1379 E. 41st St. N. E.
Zapisnikar: FRANK GETTHER, 1230 E. 40. St. N. E.

NADZORNIKI:

JOHN ČUČNIK, 6204 St. Clair ave. N. E.
FRANK ZORICH, 1365 E. 55th St. N. E.
JOHN JALOVEC, 1284 E. 55th St. N. E.

POROTNIKI:

ANTON GRDINA, 6127 St. Clair ave. N. E.
FRANK KNAUS, 1273 E. 43rd St. N. E.
JOHN MAJZELJ, 6163 Glass ave. N. E.
ANDREJ FERJUC, 2808 33rd St. — Broadway.
ANTON BENCIN, 4414 Hamilton ave. N. E.

ZVEZIN ZDRAVNIK:

J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair ave. Cleveland, Ohio.

Zvezine seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v John Grdinovi dvorani na 6025 St. Clair ave.

Zvezino glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA".

ALI HOČES BITI SREČEN NA SVOJE STARE DNIJ?

Potem začnite po pravem potu. V mladih letih si mora človek hraniti za starost, če ne, bo njegova starost grenka. Večkrat si že mislil, da bi si želel videti svoj starost, a ni imel priložnosti. Sedaj si pa celo obupal in dejal, da hraniti za stare dni je hudo in nemogoče. Mi imamo na ponudbo teh načrtov za tiste, ki morejo prestopiti zdravniško preiskavo. Jaz sem edini Slovenec, ki zastopam največje družbo v zvezi s starostjo, ki ima te hranilnice. Za poskusno d. n. Ako si star 25 let, in denes vsako leto na stran \$11.86 do starosti 45. leta, si medtem časom SEBI PRIHRAJN \$837.20. Mi pridemo k tej svoti \$182.39 in DOBIŠ \$1000, KO SI 45 L. STAR. To življenje je bilo zavarovano za \$1000 v času, ko si denar hranil v naši hranilnici. Poskus starost 35 let, hranil na leto \$42.12 do starosti 55 let. Na ta način si prihraniš \$862.40, dobiš potem \$1000, ko si star 55 let, in si bil zavarovan za \$1000 od prvega časa do starosti 55 let. Zavarujemo tudi ženske in otroke od starosti enega leta do 65. Ako vas to zanima, pošljite mi dopisnico z vašim naslovom in vam natanko razložim še druge osebnosti.

F. J. TURK 1361 E. 55th St. nasp. Lake Shore bank.

S tetm naznanjam mojim odjemalcem in prijateljem, da sem prestavil svojo prodajalno na 42 Public Square

Kjer imam v zalogi veliko vrst žganja, likerjev domačih in importiranih, kar vse prodajam po jako nizkih cenah.

Kranjci imajo jako radi tropinjevec, slivovko biters in grenko vino, californijskega vina in vse drugo, kar potrebuje salooner.

LEWIS MAXA, 42 PUBLIC SQUARE.

Prodaja likerjev na drobno in debelo. Mi prodajamo tudi pivo.

— Kdor ima naprodaj zemljišče, lot, hišo, hišno opravilo ali kaj drugega, naj dene oglasa v naš list, da denemo oglas v list. Ker je list povsod razširjen, bo vaš sorodnik ali prijatelj se kmalu oglašil. Cena oglasa je 25 centov vsakokrat.

— Slavnim društvom vseh Jednot se priporočamo v naročila raznih tiskovin. Na razpolago imamo zahvale številnih društev za krasno izvršitev tiskovin. Naš urad ima samo unijske delavce. Delo jako fino, trpežno, cene nizke, kakor nikjer drugje.

— Kadar iščete svojega sorodnika, brata, sestro, očeta, mater ali svojega prijatelja, pišite na naš list, da denemo oglas v list. Ker je list povsod razširjen, bo vaš sorodnik ali prijatelj se kmalu oglašil. Cena oglasa je 25 centov vsakokrat.

— Društvene tajnike po Ameriki prosimo, da nam pišejo glede cen za pravila, zdravniške liste, društveni papir, kuverte, prestopne liste, potne liste, obiskovalne liste in plačilne knjižice. Imamo nestrano priznanje od raznih društev za fino izdelane društvene tiskovine. Cene so nižje, kot pri drugih tiskarnah. Delo trpežno in lično. Vprašajte za cene, predne se obrnete drugam.

— Kadar ne morete sami napisati ali vam je predalet do pošte, obrnite se na našega zastopnika v vašem mestu, ki vam bo pripravljal in dobro postregel.

Mali oglasi.

AKO HOČETE???
DA VAŠE ZAMAZANE
ORLEKE ZGLEDAJO ZOPET
KOT NOVE, JIH POSLJITE DO

Frank's
555 E. ST. & ST. CLAIR AVE.
DRY-CLEANING & DYEING

(Phone Cuy. Cent. 6646 K.)

Išče se slovenska žena, stara ali mlada, za hišno opravila. Vpraša naj pri St. Savicu, 6400 Varian ave.

Mlad slovenski fant dobi stalno delo v trgovini z oblekami in moško opravilo v sredi slovenske naselbine pri slovenskem trgovcu. Poizvedite za podrobnosti v našem uredu.

Dobro jutro.

Ali ste rabili Severov. Antiseptični danes? Ako ga niste, pa boste videli, da je hudo biti brez njega. To je sladko, antiseptično ustno izpiralo, ki čisti ustno duplino, odstranjuje zopni dih, dobro služi v zdravljenju bolelega grla, nosnega nabora, vnetja, živih ran, iztokov in mnogih drugih obolenj, navedenih v naši knjižici, ki je ovita okoli vsake steklenice v lekarnah, 25c W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Hiše naprodaj, 10 sob, za dve družini, lot 40x125, na 1431 E. 51. St. blizu Superior. Cena \$3800. — Na E. 60 St. za dve družini, 7 sob, blizu St. Clair. Cena \$1750. — Hiša 7 sob, 2 družini, kopališče, in pralnica, blizu slov. cerkve. Cena \$2200. Oglasite se pri McKenna Bros. 1365 E. 55. St. (39)

Krojaški pomočnik dobi takoj delo pri McKerrall, 689 E. 105th St. (34)

Slovensko dekle dobi službo za hišno delo. Vpraša naj na 6108 St. Clair ave. (34)

Saloon na prodaj na dobrem prostoru zraven tovarne, se prodaja radi odhoda iz Clevelanda. Poizvede se v našem uredništvu. (34)

Slovenski mesarski pomočnik dobi takoj dobro in stalno delo in dobro plačo v mesarski trgovini. Zglašite se naj takoj na 6107 St. Clair ave. (36)

Hiša naprodaj na 1525 E. 47 St. 9 sob in kopališče; za dve družine. Klet je pod celotno hišo in vse moderne priprave. Po ceni Lot 40x146. Poizvedite na zgo. rejšnjem naslovu. (36)

Iščejo se Slovenci na hrano in stanovanje. Dobijo tudi posamezne sobe z vsjo postrežbo. Vprašajte na 1369 E. 43 St. (34)

Pohištvo za 6 fantov naprodaj po jako nizki ceni. Proda se radi odhoda iz mesta. 1326 E. 55th St. (34)

Rabim starih čevljev za popravljanje, vsake vrste, čelo dobro in tečno. R. Perdan, 6112 Glass ave.

Proda se trgovina z ženskimi klobuki, sladkarij, tobakom in dr. jako stara trgovina; proda se radi slabega zdravja. Najboljši prostor za Slovenca. Oglasite se na 4322 St. Clair ave. (34)

Naznanilo.

Naznanjam rojakom, da mi je ušla moja žena Roza Strah, 20. aprila, okoli desetih dopoldne. Povedala je, da gre v Collinwood, toda tam je dosedaj niso nikjer videli. Vzela je nekaj denarja in dvojce otrok. Starjši otrok je star štiri leta in pol, mlajši pa dve leti in 4 mesece. Kdor rojakov ve, kje je sedaj, mi stori uslugo, če mi naznani, ker mi je žal za otroke, ki jih je vzela. Anton Strah, 3241 St. Clair ave. Cleveland, Ohio. (34)

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAČ

6105 St. Clair Ave.
Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih trpežnih spomladinskih in letnih oblek. Prodajam obleke po meri in prodajam že narejene obleke. Priporočam se sl. društvom v napravo uniform in izvršujem vsa druga krojaška naročila.
Tel. Princeton 2402 W. SVOJ K SVOJIM!

ZASTONJ revolverji, britve, zlatnina in dr.

Najbolj čudovita ponudba, kar jih je bilo. Da hitro razprodamo našo veliko zalogo pravih ameriških ur, damo mi za prihodnjih 30 dni zastonj za vsako uro \$5.00 vredne revolver, 7 streliv; jako znano Cuzler britvo; garancirana nadlase stročnik za ostrenje britv, vredni \$1.00, zlato platirano veržico pri vsakom, 50c, en par solidno zlatih gumbov za manjkete, 50c, iglo za kravatce, 25c, in 4 gumbe za srajce, 10c. Vsa ta darila, ki so vredna \$0.35 POSLJEMO ZASTONJ za vsako uro za žensko ali moško. Ta garancirana ura za 20 let je originalna ameriška ura. Ki dani najboljši čas. Je solidno dvojno platirana in gravirana. Dasi je to vse vredno \$15.00, tedaj pošljemo vse skupaj za \$5.95 C. O. D. da vse prebrišete sami. Cene prebrišate, da je vredno denarja, plačate aceto \$5.95 in vse je vaše. Če pa ne boste, porabite nam uro in vse darila damo še posebej darilo. POSEBNOST! Če ura in darila zastonj, se zaslodite kot ura za \$5.70. Povelje, se boste žensko ali moško ura, namo 20 dni. Naročite danes. CARROLL CUTLER CO., 413 MANHATTAN BLDG., CHICAGO, ILL.

Proda se hiša, dva nadstropja, sposobna za saloon ali prodajalno. Proda se radi odhoda v staro domovino. Več se poizve pri lastniku hiše. Anton Werstovšek, 2619 W. 16th St. Chicago, Ill. (35)

Za \$2650 kupite hišo za dve družine, štiri sobe s kopališčem in prvim nadstropjem in štiri sobe v drugem. Lot 40x136. Je vredno med brati \$3000, toda proda se ceneje hitremu kupcu za \$2650. Pridite pogledati k lastniku na 1161 E. 60 St. blizu St. Clair. (30-32-34)

Hočete kupiti dobro piano. Zglašite se pri Ivan Špeliku na 6028 St. Clair ave. on vam preskrbi dobro in ceno, na mala odplačila.

Priporočam se rojakom v popravljanje starih čevljev; delo dobro in trpežno, cene nizke. Jernej Krašovec 5917 St. Clair ave. (34)

Lot naprodaj, 35x80 St. 7 West Side 102 St. se prodaja takoj za \$400. Vpraša naj se pri J. Strausn, 1131 E. 63. St. (35)

Fin nov piano samo \$150, če se prodaja takoj za gotov denar. En vzor piano, vredni \$350, samo \$375, en \$375 piano za \$250, en \$300 za samo \$210. Vprašajte pri J. Špehek, 6022 St. Clair ave.

Kruh kakovosti.

Poskusite en hlebec VIENNA kruha.

Svež svak dan pri grocerijih. The Jacob Laub Baking Co.

ZAKAJ?

Zakaj hodite okoli brez zob? Zakaj nimate zob, ki jih vendar lahko dobite tako naravno, da se bodejo vaši prijatelji čudili? Če imate samo dva zoba spodaj ali zgoraj, vam ni treba nositi plate in ni vam treba trpeti bolečin po naši metodi. Brez bolečin. Prebrali in zadovoljili smo 1000 ljudi od zadnjega decembra. Vprašajte ih. Naše cene so jako nizke, in naše delo je garancirano za 10 let. Zakaj vas želodec boli, glava ali imate slabost sapo? Zakaj vaši zobje niso tako lepi kot vašega sosed, ki je bil pri nas? Pomislite. Dobri zobje so potrebni za dobro zdravje. Preiskava za stoj. Ženska postrežba.

RED CROSS, zobozdravniki.
6426 St. Clair ave. vogal Addison Rd., I. nadstropje.

Avstro - Amerikanska ČRTA.

Najpripravnijša in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate.

Regularna vožnja med New-Yorkom, Trstom in Reko.

Brzi postaji in novi parobrodi na dva vikaj.

Martha Washington, Laura, Alice, Argentina in Oceania.

Druge nove parnike, bodo vozili 1 milij na urogradijo. — Parniki odpeljejo iz New Yorka ob sredah ob 1. popoldan in iz Trsta ob sobotah ob 1. popoldan proti New Yorku. — Vsi parniki imajo brezčinski brozjav, električno razsvetljavo in so moderno urejeni. — Hrana je domača. — Mornari in zdravniki govorijo slovensko in hrvaško.

Za nadaljne informacije, cene in vozne listke obrnite se na naše zastopnike ali pa na:

PHELPS BROS. & Co.

Gen'l Ag'ts., 2 Washington St., New-York.

POZOR ROJAKI!

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo in najboljšo sredstvo za rast las, proti izpadanju las in za odstranitev luskin na glavi. t. j. Alpen tinktura in pomada, od katere resnično moškim in ženskim zrastejo lepi lasje; ravno tako moškemu zrastejo lepi brki in brada. Revmatizem v rokah in nogah se popolnoma odstrani, ravno tako kurja očesa, ozeblnine, bradavice in potne noze to zdravilo hitro odstrani. Vprašajte pri

J. WAHČIČ, 1092 E. 64th St. Cleveland, Ohio.

Angleščina brez učitelja,

po navodilu:

Slovensko-angleške slovnice. Slovensko-angleškega tolmača in Angleško-slovenskega slovarja.

Vse tri knjige v eni stane le \$1. in je dobiš pri

V. J. KUBELKA
538 W. 145 St., New York, N. Y.

Zgodnje znamenje jetike.

V naslovu označene bolezn, koja pomori na tisoče naših ljudi skoraj ni mogoče spoznati, dokler že ni prepozno. Vsi zdravniki zatrjujejo pa da je ozdravljiva, ako se jo pravilno zdravi in sicer v pravem času. Prvo znamenje jetike je

BLEDA POLT.

Ljudje pripisujejo bledost različnim vzrokom, toda nihče ne smatra tega za prvi pojav jetike. Bledi ljudje vedo, oziroma bi morali vedeti, da njihova kri ni v redu, da v njej ni dovolj rudečih tvarin, da je preslaba, da bi zamogla pravilnim potom rediti truplo. Koža izgubi svojo naravno rudečkasto barvo ter postane bleda, rumenkasta ali sivkasta. Živčevje in mišičevje oslabi, želodec neče več pravilno delovati in vse truplo pojema od stopinje do stopinje. Vsled tega je potrebno ustvariti novo kri — čisto in bogato kri — vendar pa tega ni mogoče doseči, dokler želodec ne sprejema dovolj dobre in redilne hrane in dokler narava sama ne postane tako krepka, da zamore sama iz trupa pregnati vse ono, kar je škodljivo, ker le ako se to zgodi, se zamore napravljati zopet čista in zdrava kri. Nam je poznano samo jedno sredstvo, s katerim se to doseže, in to je

Trinerjevo ameriško grenko vino.

To sredstvo, ki je napravljeno iz dobrega rudečega vina in zdravilnih zelišč, koja s skrbno izbrana, okrepi želodec, tako da je zopet sposoben za pravilno delo. Po tem bode zopet lahko jedli in prebavali vašo hrano. Vaša kri bode postala zopet čista in jaka, vaša polt bo zadobila zopet naravno barvo in gladkost. Naj že bode vaši bledosti katerikoli vzrok, rabite Trinerjevo ameriško grenko vino.

Izguba teka	Kolika in krči
Nepravilno prebavljanje	Izguba moči
Slabosti po jedi	Ermenica
Običajno zaprtje	Onemoglost
Glavobol	Razne ženske bolezni
Nahod	Izpahljaji in drugo

je nekoliko bolezni, katere se odpravijo z rabo Trinerjevega ameriškega grenkega vina.

To sredstvo je bilo na razstavi v Seattle leta 1909 odlikovano s zlato kolajno in veliko nagrado (najvišja nagrada) na razstavah v Londonu in Bruslju 1911.

JOS. TRINER,

Kemičen laboratorij.

1333-9 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

50.000 KNJIŽIC

ZASTONJ MOŽEM

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 bolnemu človeku.

Ako trpite na katerikoli tajni moški bolezni, želimo, da takoj pišete po to čudežno knjižico. Ta knjižica vam v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na domu temeljito zdraviti stisli ali zatrupljeni je krvi, živorna slabost, zguba spolne kreposti, revmatizem ali kast bol, gresan-ke bolezni, želodec, jetra in bolezn obistih in v uchu. Vsem tistim, koji so se že nastili in davčili večnega plačevanja brez vsakega

vsepa je ta brezplačna knjižica vredna sto tne dolarje. Pove vam tudi, zakaj da trpite in kako lahko videte do trdnega zdravja. Tiste čemo je se zadovoljilo, je fakti, zdravje, telesno moč in poživljenje pri tem dras o-cene knjižice, ki je zaloga zaostati in vsebuje stvari, kter bi m. ral vsak človek znati. Zaponite si, ta knjižice, se dobi pri pr. j. m. zaster j. Mi plačamo tudi p. štino. Izd. hitre odrezek si odaj in pošlite nam za se danes, na kar vam mi pošlemo našo knjižico v vašem materinem jeziku popolnoma zast. m.

POŠLITE NAM TA ODREZEK ŠE DANES

DR. JOS. LISTER & Co., Aus. 705 Northwestern Bldg. 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: — Zanima me ponudba, s katero nudite Vašo knjižico brezplačno: prosim pošljite mi jo takoj.

Ime.....Pošta.....Država.....

JOHN MODIC

6201 ST. CLAIR AVE.

Priporočam svojo jako fino urejeno gostilno vsem rojakom. Rojaki v Ameriki, ki hočejo imeti belo, rudečo ali crno vino, naj pišejo po ceno. Pošiljam po celi Ameriki tudi

drožnik in domači tropinjevec.

HITRA POSTREŽBA IN NIZKE CENE.

Lepo pohištvo naprodaj po jako nizki ceni, skoro zastonj 6 stolov za jedilnico, 1 "side board" in oprava za parlor. Pridite dopoldne. 6323 Bonna ave. (35)

Naprodaj 2 lota, cena \$500, plačano na njih je \$300, dolga je še \$200. Kdor kupi jih dobi za \$400. Prodajo se radi odhoda v stari kraj. Oglasi naj se na 5005 St. Clair. (34)

Mesto New York je drugo največje mesto na svetu, in o troci tega mesta se kopljeje vsak dan v znoju svojega obraza in služijo kruh, ker v tem mestu se vsak dan več dela, kakor kje drugje na svetu. V New Yorku je sicer manj prebivalcev kakor v Londonu, pa se vendar v New Yorku več naredi kakor v Londonu. V drugih mestih pride na vsakega pet oseb en delavec, a drugod so žene in otroci. V New Yorku pa je vsaka tretja oseba delavec. Dva vzroka sta, da je tako. V New Yorku delo mnogo ljudi, katerih družine ne hranijo v mestu. Vsak dan prihajajo črne vojske delavcev v to svetovno metropolo, in vsi zvečer se vračajo trudni, zdelani in oznojeni k svojim družinam, ki stanujejo izven mesta. To se ponavlja dan za dnem, venomer naprej, kakor namazano kolo.

V ameriški metropoli je en milijon, štiristo devet tisoč delavcev. V tem številu so uračunani vsi navadni delavci, gradbeniki, uradniki in nadzorniki, vozniki, pravno tako oni, ki delajo s pišto, kot oni, lopato in kladivom kakor oni, ki delajo z umom in pesnikom. Ti delavci dobivajo vsak mesec deset milijonov štiristo tri tisoč dolarjev plače ali deset tisoč dolarjev plače ali šest milijonov dolarjev. In vsi ti denar je ona stvar, ki jih živi in ki v največjem delavskem mestu na svetu.

Oni, ki je pregledal New York, pravi, da je to mesto trgovine. In tako je. Na milijone milje daleč se razprostirajo newyorške trgovine. V vsaki ulici so trgovine, v več ulicah po pet ali šest v eni hiši. In pri takih razmernih se človek večkrat vprašuje, kako je mogoče, da pri taki neizmerni trgovini morejo obstati manjši trgovci. Velike newyorške trgovine niso več podobne trgovinam v našem pomenu besede, pač pa so podobne manjšim mestom v celoti. Vendar se ne bavi največ delavcev s prodajanjem blaga, pač pa jih dela največ s tovarnah.

New York je tovarniško mesto. Preko šeststo tisoč oseb dela v tovarnah in te vrste delavcev je največ v mestu. Ti delavci dobivajo na leto skoro petsto milijonov dolarjev, in če pomislimo, da dobi delavec za svoje delo le nekaj odstotka resnične vrednosti, lahko rečemo, da ti delavci na leto producirajo najmanj 50 tisoč milijonov dolarjev prave vrednosti, za kar ljudstvo plača iz delane stvari. Pri tem pa še nimajo vsi mali tovarnarji, ker ne ne štejejo med prave tovar-

varnarje, pač pa med razpro-
stajale. V vseh oddelkih in
distrizije dolajo cele vojske de-
lavcev, ki izgotavljajo iz suro-
ve trvine najraznovrstnejše
izdelke. Ti izdelujejo vse od ve-
likanskih parnikov do mesenih
lobov, od stanjolinoga papirja
do pisalnih strojev, od harv-
do klavirja, od železnih tramov
do krasnih biserov od cement-
do leda, od sveče do oltarja
in tako dalje, in tako dalje
vse, vse, kar potrebuje dana-
šnje človečanstvo, najbolj pri-
prosto in najbolj razkošno.

Zraven onih, ki izdelujejo robo, so najbolj številni oni, ki jo prodajajo. Ameriko imenujejo zemljo trgovine, in če jo to res, tedaj je New York metropola trgovine. V tem mestu se prodaja vse, kar se rabi v mestu, kar se rabi po Ameriki, kar se rabi po celem svetu. Ki tujec ravno tako lahko kupi svoje najljubše predmete, kar v Avstralec ali Indijec.

Krasni biseri južne Afrike
moleg najdragocenejše krznine
iz Sibirije — vse to se prodaja
v New Yorku. Izbrano zapadno
no ovčje in najdragocenejše
iztočno sadje, vse je tukaj.
Naj stvar raste kjer koli, na
bi bilo treba žrtvovati milijone
da pride stvar v New York,
jo gotovo dobiš, če le hočeš
se potruditi do prodajalen. Tu
govine so velike in majhne. Ve-
likine trgovine se razmeroma hi-
treje posvečujejo, kakor malo-
vseh prodajalcev skupaj
novejših trgovinah, od na-

zornikov do navadnih pometal. Če v trgovini je nad 300.000.
V takozvanih departmentalnih trgovinah vidiš že precej veliko mesto pred seboj. Take trgovine obišče vsak dan na 50.000 ljudi. Mnogo pomalnikov v teh trgovinah so bili svoje dni snaj trgovci, pa so opustili svoj posel, ker jim vnese, če prodajajo blago v takih trgovinah drugim ljudem, kakor pa če bi lastno blago prodajali občinstvu. Department prodajalne v New Yorku so pravo moderno čudo.

Kar se pa tiče malih trgovin, so tehi je pa brez števila. V mnogih delih samo lastnik in njegova žena. Pozneje se pa začne zgoditi, da narastejo take male trgovine v velikanse prodajalne, kjer prodajajo tedensko in milijone dolarjev blaga. Velike trgovine se v New Yorku strahovito hitro množijo, ker se prodajalstvo zelo hitro širi in imajo vedno večje potrebe čiste. Mnogi, ki stanujejo izven mesta, v njih je na tisoče, hodijo v New York, po vse, kar potrebujejo.

Na tretjem mestu pa štejejo vojske delavcev, ki delajo na zraku. Ti delavci ne delajo v hišah ali tovarnah, pač pa na prostem. To so spretni mehaniki in prav doli do onih, ki cepijo drva in pumpajo vodo.

Delajo visoko in nizko, na
bijašo s kladivom in piljo
pilo, vozijo milijonske vozove,
prenašajo tovore kot mule, pro-
dirajo hiše, zidajo palače, gra-
de velikanske barike. Stotisoč
jih dela pri stvarih, za kateri
je treba močne roke in zdravo
telo. V New Yorku je okoli
300.000 takih delavcev, ki de-
lajo na prostem.

Ysako leto pa se zmanjšujeta število onih, ki delajo s pikolo in lopato. Električni in parni prevzema njih mesto. Ni tujba več stotine delavcev, da na ložijo železniške vozove polne blaga, ker ena parna priprava ali električna opravi to delo za nje. Sedaj naj trebnjak dñnj delati, da se težava predmet dvigne kvišku, ker ena dve tri, parni stroj že drži teško maso visoko v zraku. Do niti misliti ni bilo na take priizvode moderne vednosti kak

kor zgradba Pennsylvania ko
lodovca, Hudson tunel v
Grand Central poslopja. V
mnogo starcev v New Yorku
ki so v svojih mladih letih o
pravljali slična opravila, t
delali težko z rokami, a danes
njihji sinovi zaganjajo parni
stroje gonijo električne pripra
ve. Treba je samo pritisniti na
električni gumb, pa se dvigne
jo cele tone železaja, jekla, svini
ca kvišku, za kar bi prej zve
stotine delavcev nekaj dni, d
naredijo isto kot stroj.

* *

New York ni "suho mesto", ker v njem je enajst tisoč prostora, kjer dobiš okrepčujočo pijačo, če si žejen. V tovarni za pijačo dela 58.000 delavcev. V New Yorku je 7860 cerkev, katere upravlja 12.000 duhovnikov.

V New Yorku je 6.000 odv
nikov, 300 zozdravnikov
40.000 drugih zdravnikov
24.000 učiteljev. In nobe
mesto na svetu nima tako sp
sobnih učiteljev kakor mest
New York. Šol je 1200, ali sk
ro veliko kolikor je hiš v Lju
bljani. V New Yorku je 40.00
stavcev, 25.000 hotelskih stre
nikov, nad 10.000 gledališč
igralcev. In še ena vojska de
lavcev je, namreč 28.000 ura
nikov, ki so zaposleni pri m
stnih državnih in zvezni
uradih. Prava vojska pa je po
licija, katere je 11.000 in ognj
vasci, katerih štejemo skor
7000.

Razven teh delavcev, ki sm
jih omenili, je pa še tisoč
tisoč drugih, katerih delo
na nepoštena stvar. V Ne
Yorku je vedno kakih 50.000
nostopačev, tatov in roparje
ki vzmernirajo newyorsk
prebivalca, pred katerimi ni
nikdar varen, in s katerimi
bori vsak dan enajst tisoč p
licistov.

V New Yorku je vse r
svetu.

— Ali ste že ponovili naročnino za list? Samo dva dela je na leto.

Bog na ohtožni klopi ali ču-
ra tožba. Čedomir Solajić v
vasi Zablavi v trnavškem okra-
ju na Bolgarskem je vložil na
duhovno sodišče tožbo proti
amemu — Bogu. V tej po-
predpisiolkovani tožbi pravi
kmetič Čedomir med drugim
utemeljitev svojega zahteva
ta to-le: Splošno draginja
povsodi, nesreče se vrste za
nesrečami, zemlja mič več ne
odi tako, kakor preje, povsod
vlada pomanjkanje in beda, na
vetu pa gospodarijo ponajveč
ljubni ljudje. Vsega tega je
na kriv gospod Bog, ker zlega-
je zabranjuje in hudobnežev
e kaznuje. Iz tega sledi, da se
dobri Bog postaral ali pa je
čutil veselje, da bi se ne
žal zanimal zanje. To pa ni
prav, ker s tem gospod Bog
drdo zanemara svoje dolžno-
sti. Čedomir Silajević torej pro-
prečastito duhovno sodišče,
aj Boga pošlje nemudoma v
naslujeni pokoj. Na njegovo
mesto naj postavi regente, ki
aj v bodoče vladajo v nebe-
ski. Duhovno sodišče je tožbo
prečitalo. Gospodje, ki so pre-
edniki tega sodišča, so delali
lno resno obraze med čitan-
em, nato pa so napravili kran-
ski proces ter odstopili "tož-
o" okrajnemu glavarstvu. Ne-
tega lepega dne nato je dobil
Čedomir Solajić od okraj-
nega glavarstva pismo, v ka-
rem se mu naznaja, da ga
oblast obsojila v petdnevni
apor, ker je s svojo tožbo
nazval gospoda Boga in se
nakorekoč naravnost spuntal
proti njemu. Sedaj sedi ubogi
Čedomir Solajić v zaporu. Pra-
vijo, da je že prišel do pre-
ščanja, da se gospod Bog ni
postaral in da se vedno živahno
nimna za take ljudi, kakršni
on, Čeda Solajić.

Celo mesto brez kruha. Iz
ima poročajo, da je mesto
Novara brez kruha. Izbruhnili
namreč tamkaj stavka pe-
rov. V sled nekega spora me-
ojstri in pomočniki so zadnji
stavili delo. Ker pa nočejo
ki, ki so v sosesčini, pošiljati
kruh v Novaro, je mesto v zelo
kritičnem položaju. Oblasti sku-
ajo poravnati spor med pe-
čnimi mojstri in pomočniki

Avtomobil povozil dve pi-
anetki. Iz Hamburga se poro-
 ča, da je povozil avtomobil ne-
 znano pisateljico Doro in Klav-
 dijo Staak. Dora je umrla.
 Klavdija pa je ozdravela, a po-
 stala je melanholična in si na-
 črtala prerezati žile, a so jo rešili
 pred smrti. Dne 12. aprila se je pa-
 strelila.

Kuga. V nizozemski Indiji je kuga vedno bolj širi. Vsakega umre v treh najbolj okuženih okrajih po 50 ljudi. Najhujše so zanesli kugo v nizozemsko Indijo malajski moha-medanci, ki so se vračali od tujomanja v Mekko. — Po uradnih poročilih se je na Javi od začetka februarja do 2. aprila zgodilo 105 slučajev kuge. Odbolelih je umrlo 75, 13 jih je ozdravelo. Dne 2. aprila so se oglasili 13 slučajev novega bojenja in 7 slučajev smrti.

Rufinstanstvo v visokih krogih.
Kijevu se bavi sedaj policija
nečuvenim zločinom, v ka-
rega so zapleteni najvišji vo-
rogi. Enajst odličnih oseb,
med njimi enega aktivnega ge-
nerala, enega odvjetnika in ene-
ga bogatega veleposestnika je
policija aretirala zaradi sovodo-
va in kupčevanja z deklica-
mi. Žrtve so bile deklice iz od-
ličnih rodbin v starosti 14 in
16 let.

K. K. podp. dr. Srca Jezusa
na svoje redne seje vsako drugo
nedeljo v mesecu ob 1. uri
popoldne v Knausovi dvorani
Radniki za leto 1911 so: John
Pekolj, preds. 5613 Carry ave.
ernej Kšaavec, podpreds.
tefan Brodnik, tajnik 1093 E
4 St.; M. Oblak rač. taj.; John
Levstek blaginjak; O. F. Lev-
stek in J. Brus zastopnika. T.
Prelogar, zastopnik za Collins
wood, 659 Harlem St.; Društvo

zdravnik F. J. Schmoldt, 5132
Superior ave. Uradne ure od
7—8 zvečer. 30. dec. 11

K. Z. P. dr. Srca Marijinega (staro), ima redne mesečne seje vsak drugi četrtek v mesecu od pol 8. zvečer v mali Kausovi dvorani. Vstopnina od 17 do 30 leta \$1.50; od 30 do 45 leta \$1.75. Mesečnina je 40c in bolniška podpora po \$5.00 na teden. Katera želi pristopiti mora biti vpisana en mesec prej pri društvu sestr. Predsednica Marija Mihelčič, 6213 St. Clair ave.; I. tajnica Ivanka Pelan, 6131 St. Clair ave.; II. tajnica Cecilija Brodnik, 1093 E. 64 St. Blagajničarka Ivana Glavič 6131 St. Clair ave.

(19. marc 1941)

Samostojno K. K. P. dr. sv.
Jožefa ima redne mesečne seje
četrto nedeljo v mesecu ob
2. uri pop. v Knausovi dvorani.
Vstopnina od 18. do 30 leta
\$1.50 od 30 do 35 \$2.00 in od
35 do 40 leta \$2.50. Predsed.
Fr. Mežnarsič 4214 St. Clair;
I. tajnik Fr. Kosmerlj, 455 E.
152nd St. Collinwood; II. taj.
John Turk, 3956 St. Clair ave.
Blagaj. John Grm, 1089 E. 64
St. Rokaji se vabijo k obilnem
pristopu. (1. jan. 11)

Dr. sv. Vida, št. 25. K.S.K.J. ima svoje redne mesečne seje prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani. Preds. Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave. I. taj. Jos Russ, 1306 E. 55th St. društveni zdravnik J. Seliskar, 6127 St. Clair ave. Člani se sprejmejo od 16 do 45 leta. Usmrtnina \$500 ali \$1000, in \$6 bolniške podpore na teden. Novovpisani član mora prinesiti zdravniške liste I. tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pri prihodnji seji glasuje o njegovem sprejetju. Isto velja za članice. Roki se sabijo k obilnem pristopu. (1. avg. 11.)

Dr. Slovenske Sokolice imajo svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v mali Knausovi dvorani ob 2. uri popoldne. Novopristopivša mora biti vpisana po kaki sestri Sokolici.

Starostka Zofka Birk 6029 Glass ave.; tajnica Marija Peterlin, 6314 Glass ave.; II. tajnica Antonija Likar 6014 Collins ave. Collinwood O.; blagajničarka Ana Gorenc 1258 E. 55 St.; dr. Zdravnik J. Selškar 6127 St. Clair ave. (1. jan. 12)

Dr. Slovenija ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v prostorih na 3048 St. Clair ave. N. E. Kdor želi pristopiti mora biti upisan mesec dni poprej po društvnemu bratu.

Bratje pristopajte k dobrem društvu ker dr. Slovenija plača \$6 bolniške podpore na teden. — Preds. John Pirnat, 3512 St. Clair ave.; tajnik John Mandelj, 1566 E. 33 St. N. E. blag. Frank Topariš, 1415 E. 30 St. N. E.; dr. zdravnik J. M. Seliškar 6127 St. Clair ave. N. E.

31 dec.11

Si. ml. pod. dr. Žal. Mater-
seje vsako redno mesecne
secu v mali Knausovi dvorani
ob 2. uri popoldne in redne va-
je vsak prvi in tretji torek v
mesecu od 7. pri zv. v veliki
Knausovi dvorani.

Predsednik J. Kuhar, 3846
St. Clair ave, tajnik Jos. Glavič,
6401 Metta ave, blagajnik
Matija Glavič, 6131 St. Clair
ave., načelnik Jak. Žele, 6128
Glass ave. —Ker je to društvo
mladeniško sprejema samo
mladeniče v društvo od 16 do
30 leta. Vstopnina znaša: od
16 do 20 l. \$1.00. od 20 do 25
\$1.50, od 25 do 30 l. \$2.00.
Udnina znaša 50c na mesec.
1. avg. 11.

Dr. sv. Frančiška, št. 66, K.
S.K.J. ima svoje redne seje
vsako prvo nedeljo v mesecu
v Jos. Percovi dvorani na 79th
St. Predsednik, Alois Zupan-
čič, 3236½ Hamilton ave. I.
tajnik Josip Perko, 6914 Grand
ave., zastopnik Anton Sušter-
šič, 1618 Otter ave. Rojaki se
vabijo k obilnem pristopu.
(1. marc 11)

Tel. in pod. dr. Slovenski So-
kol ima svoje redne mesečne
seje vsako 3. nedeljo v mesecu
ma 6131 St. Clair ave. ob 2. uri
popoldne. — Starosta Jos. Ka-
lan, 1128 E. 63 St., tajnik Fr.
Hudovernik, 1243 E. 60 St.,
blagajnik Iv. Pekolj, 5613 Car-
ry ave., dr. zdravnik J. M. Se-
liškar, 6127 St. Clair ave.

K. S. K. pod. dr. sv. Alojzija
v Newburgu ima svoje redne
mesečne seje vsako prvo ne-
deljovo v mesecu v Mike Plutovi
dvorani na 3611—18 St
Predsednik John Lekan 3622
E. 80 St. S. E., tajnik Anton
Miklavčič 3622 E. 80 St. S. E.
blagajnik Anton Fortuna 3593
E. 81 St. S. E. (1. jan. 1949)

Sam. K. K. pod. dr. sv. Vida.
ma svoje redne seje vsako pr-
vo nedeljo. v mesecu ob 2. uri
popol. s. č. v šolski dvorani.
Kdor želi pristopiti k društvu
mora biti vpisan od društveni-
ca mesec dni poprej. Vstopni-
nina je znižana za polovico, to
velja do 6. julija 1911.

Mlad. pod. dr. sv. Antona Padovanskega v Newburgu ma svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v Mike Plutovi dvorani na 3611 E. 1st St.

Predsednik Jos. Lekan, 8101
Aetna Rd. podpredsednik Fr.
Kisner; I. tajnik Domen Bla-
nik, 3571 E. 81 St.; II. tai-
Frank Peskar; blagajnik Fr.
Plut 3611 E. 81st. St.
1. jan. 12

Slov. K. Vit. dr. sv. Alojzija, ima svoje redne mesečne vaje - vsako četrto nedeljo popoldne. Redne vaje vsaki drugi in četrty torek - ob 8. uri v. v. v. Knausovi dvorani. Predsednik John Gornik, 6105 St. Clair, predpored. Frank Gornik, blag. os. Gornik; I taj, in načelnik Math Klun, 1621 Newman ave. Lakewood. Društveni zdravnik M. Seliskar. Vsa pojasnila daje prvi tajnik.

1. jan. 11.

K. S. P. dr. sv. Barbare, št.
Spadajoče k gl. post. v Fo-
rest City, ima svoje redne me-
sečne seje vsako prvo nedeljo
v mesecu in sicer ob 10. dop.
V Grdinovi dvorani V društvo
se sprejemajo člani od 16 do
25 l. Vstopnina je po starosti
bolniške podpore se plača \$7.
Iz tega tedaj v takoj po vstopu.
Predsednik. M. Colarič 1064
E. 61 St.; taj. J. Trbovc 4403
Superior ave.; blagajnik M.
Vintar, 1141 E. 60 St. Pojas-
nila dajeta predsednik in tajnik
(1. julij)

Slovenska Narodna Čitalnica
ma svoje redne seje vsak prvi
četrtrek v mesecu ob 8. zvečer
v čitalniških prostorih na 1113
Norwood Rd. Knjige se izpo-
ljujejo vsako nedeljo od 9
do 11 ure dop. in vsak četrtek
od 7 do 9 zveč. Vsa pojasnila
dajejo: Jos. Zele, predsednik,
6106 St Clair ave. A. Petrič,
tajnik 6121 St Clair ave.
Mac. Požun, blagajnik, 1164 E.
61 St. 1 feb. 11.

Društvo "Svobodomiselnje Slo-
venke" ima svoje redne meseč-
ne seje vsak tretji četrtek v
mesecu v mali Knausovi dvo-
rani. Predsednica Helena Per-
lan, 1114 E. 63 St.; Ivanka
Glavič, podpreds. 6131 St. Clair
ave.; Nežka Kalan, taj. 1128
E. 63 St.; Terezija Žele, rač.
taj. 6108 St. Clair ave. Marija
Kranjc, blagajničarka, 1139 E
63 St.

Društvo daje \$5,00 tedenske podpore v slučaju bolezni članice za 50c mesečnine, vrhu tega tudi pogrebne stroške. Slovenke se nujno vabijo, da pristopajo v obilnem številu.

Samostojno Pevsko in podp.
Mr. Vrh Planin, ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu in pevske vaje vsak torek in petek zvečer ob 8. uri. Predsed. Maks Temistokle. 672 Collamer ave.; podpreds. Joe Zervaj, 15402 Calcuta ave.; tajnik Carl Lampe, 412 E. 156 St.; II. taj. Gustav Zupancic, 412 E. 156 St.; blag. Martin Janežic, 5706 Waterloo Road (12. apr. 11)

Vi nas poznate.
Izvršujemo vaša
fotografična
naročila.

Husposka Bros.
1511 Euclid Ave.

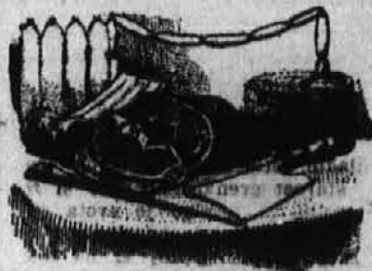
Satković Brata,
„stavbena“
kontraktorja

Delata vse načrte; kdor
 naroči delo dobi načrte

zastonj Rojaki, oddajte stavbena dela in po
 prave pri poslopih domačinom ne pa tujcem! Se
 priporočata **Satković Brata, 1192 Norwood Rd.**

Anton Bašca,

1016 E. 61st ST.

Naznanjam vsem svojim odjemalcem, da se odslej naprej dobi suhe in prekajene klobase, dober špeh, "kaiser-flajš", izvrstne šunke in plečeta, želodci, prava domača mast j.t.d. Cene primerne in dobro blago. Sprejemajo se naročila za izven mesta.

Največja slovenska trgovina in pogrebni zavod.

Razdeljena v dva dela in v polni meri z najfinišnimi pripravami preskrbljena. Trgovina za nakup pohštva, erodja, premog, popode, barve, stekla in drugo. Pogrebni zavod je s najfinišnimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbujemo najlepše sprevede v zadovoljnost ljudi, zakar imamo brez števila zahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta non in dan. Se priporo-
niam vsem Slovencem in slovenskim državljanom.

Tel. Princeton 1381.
Bell East 1881.

A. Grdina, TRGOVEC IN POGREBNIK,
6127 ST. CLAIR AVENUE.

J. S. Jablonski,
SLOVENSKI
FOTOGRAF.
6122 ST. CLAIR AVE. N. E.

Izdružuje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastoj. Vse delo je garanterano.

MIKE SKEBE,
960 Ivanhoe, cor. E. 152nd St. Collinwood, O

 naznanja da ima veliko zalogo
domačega vina

Razpošilja ga rojakom na vse strani v največjo zadovolj-
nost. Priporoča se rojakom, da se zanesljivo nanj obrnejo

 WANTED—A BIDER AGENT

[illegible]

Velik sovražnik.

Ste že videli hišno muho kako leze po stropu, z nogami navzdol, a z ostalim delom telesa navzdol; marsikdo se tudi že čutil, kako da ne pade muha na tla. Vedeli gotovo še niste, da je ravno ono, s pomočjo katerega leze muha po stropu, najnevarnejši sovražnik človeškega rodu, ki razširja najbolj nevarne bolezni.

N. E. Cobb, znameniti učenjak je preiskal nogo muhe in pronašel, da muha z onim, kar jo drži na stropu, ko leze po njem, uničuje človeško življenje. Noge od muhe so lepljive in polne majhnih, nevidnih sesalk, s katerimi se prisesa na vsako stvar. Hodenje je za muho jako neprijetno; tega mi sicer ne opazimo, pa je vendar tako. Vse, kar pride muhi pod noge, vse se je prime. Najraje se jo pa prijemajo bolezenski bacili, ker so jako majhni in se radi lepijo. Kadar se mnogo teh bacilov prilepi na muše nogo, tedaj muha zelo težko hodi, kakor mi, kadar imamo na čevlji funte blata. Zato muha jako pogosto čisti svoje noge, kar ste tudi že mnogokrat opazili.

Za lepljive in gobine muše noge se prijemajo vsi kali bolezni. Muha se povsod vsede, a za njo ostanejo kali bolezni, kakor tudi nam, kadar pridejo iz blatne ulice v čisto sobo. Nčesar na svetu ne širi nevarnih bolezni tako hitro in, zanesljivo kakor muhe. Muhe potujejo hitro, vozijo se z brzovlaki in parniku, povsod jih do bite.

Največ težkih bolezni nastaja vsled bolezenskih bacilov, katere se jako lahko prenese od človeka do človeka, ako je sredstvo za prenašanje povojno. In zdaj dodajte še to, kar vsi veste o hišni muhi, kako jo odganjate od vsega, kar hočete uživati, in priznali boste vsi, da je muha ena najbolj škodljivih živali na svetu. Najbolje sredstvo, da se ljudje obranijo boleznim, ki jih prena-

sajo muhe je, da čitajo razne koristne nasvete v listih ali v knjigah. Čim bolj boste spoznali hišno muho, tembolj se jo boste varovali.

Poglejte kako muha leze po gladkem steklu. Na mušjih nogah je polno luknjic in dlačic, iz katerih se cedi lep ali hlm, ki drži muho, kjer hoče. Zraven tega pa pobere vse, kar se nahaja na poti, s svojimi nogami, nakar se vsede na človeka, ga piči ali se otrese na njem, in človek je dobil kali smrtnih bolezni v sebe. Mnogo je naših ljudi, ki ne veruje, da zdrav človek lahko naenkrat oboli, ako je dobil bolezenske bacile v sebe. Le denite enkrat v omaro, kjer imate svež in dober kruh, kos plesnivega kruha. Takoj boste videli, da bo postal sveži kruh vos plesniv, dasi se slednji ne bo dotikal svežega kruha. Bacili pridejo po zraku, raznesejo jih muhe.

Kako se širi plesnivost med hrano, tako se širi bolezen med ljudmi. Najlažje in najhitreje pa prenašajo bolezen muhe, ker so povsod in se vsedajo povsod. Čuvajte se torej muh! Ne pustite jih v hišo, nastavite mreže na oknih. Stavite jim past povsod, in veliko bolj zdravi boste.

RAZNO.

Plaz. V dolini rečice Hüllersbah, južno od Muttetila se je utrgal plaz in zasul cesarskega gozdarja Šelingerja ter ga nesel več kot 100 m v globino. Sneg je gozdarja zadušil, pa tudi njegov lovski pes je dobil težke poškodbe, vendar pa se mu je posrečilo, da se je izkopal iz snega in prišel domov. Ker je prišel pes brez gospodarja domov, so domači takoj sumili, da se je zgodila nesreča. Šli so iskat gozdarja in so ga našli mrtvega v snežnem plazu.

Detomora osumljeni. Na Banjšicah pri Testenovih so aretirali mater in očera, češ, da bi hči rodila, da pa sta obe otroka umorili. Uvedli so sod-

njo preiskavo, ki bo brez dvoma dognala, kaj je resnice na tej govorici.

Smrdljiva afera. Bruseljske mu starinarju Dubigku je pred kratkim prodal poslanec Delmas bronasto soho sv. Martina za 41.000 frankov. Če tudi je umetnina last države, se je izkazalo, da je bila soha ponarejena. Starinar hoče tožiti francosko državo in prizade osebe zaradi goljufije. Poslanec Delmas je v budgetni debati že priznal, da je pri prodaji že vedel, da je soha ponarejena.

Krščansko-socialni terorizem. Od krščanskih socialistov preganjani ljudskošolski učitelj Peerje bil za kazni prestavljen iz Neunkirchena v St. Poelten ter mora vsled tega odložiti svoj mandat kot občinski svetovalec in vsa druga častna mesta, in to vse samo zaradi tega, ker je bil tako strahovito predrzen, da je pri seji občinskega sveta glasoval proti krščansko-socialnemu okrajnemu šolskemu nadzorniku Kasperju.

Velik požar. Na azijski strani stoječi del Carigrada, predmestje Kadikoy stoji v ognju. Do včeraj je zgorelo že 300 hiš. Požar grozi uničiti celo predmestje. Najbrže je bil ogenj položen. Požar je izbruhnil v hiši nekega armenskega trgovca. V dveh urah se je razširil požar na celo predmestje in je vpepelil tudi katoliško cerkev. Požar je zahteval 4 človeške žrtve. Pet Grkov so aretirali, ki so na sumu, da so položili ogenj.

Naši zastopniki.

Sledeči rojaki so pooblašeni pobirati naročnino, prodajati knjige, naročati tiskovine in pobirati oglase v svojih naselbinah.

Za Cleveland in okolico: Ivan Lah in Viljem Sitar.

Za Chicago, Ill.: Martin Laurich, 1900 W. 22nd Pl.

Za Waukegan in No Chicago, Ill. Fr. Osredkar Box 354 No. Chicago, Ill.

Za Springfield, Ill.: Anton Kuznik, 1201 So. 19th. St.
Za La Salle, Ill.: Chas. Oklesčan.
Za So. Chicago, Ill.: Martin Laurič, naslov kakor zgoraj.
Za Alleghany, Pa.: Nic. Klepec 836 Liberty St.
Za Forest City, Pa. John Osolin, Box 492.
Za Moon Run, Pa.: Frank Strmljan, Box 238.
Za Irwin, Pa. Frank Demšar, Box 60.
Za Creb Tree, Pa.: John Tome, Box 94.
Za Ironwood, Mich. Jos. P. Mavrin, 132 Luxmore St.
Za Ely, Minn. Jos. J. Peshel, Box 165.
Za Eveleth, Minn. Jos. Škerjanc, Box 438.
Za Kansas City, Kans. Anton Zagar, 330 N. Ferry St.
Za E. Mineral, Kans. Ig. Schluge, Box 47.
Za Rock Springs, Wyo. Ant. Justin, Box 563.
Za Murray, Utah. Val. Eltz, Box 21.
Za Enum Claw, Wash. Joseph Malnaritch.
Za Omaha, Nebr. M. Ostronič, 1408 So. 12th St.
Za Great Falls, Mont. John Anzac, Rainbow, Dam.
Za Montevideo Uruguay. Južna Amerika, Frank Istič, 245 Libertad.
Za Joliet, Ill. John Jevitz, 1306 Cora St.
Za Sheboygan, Wis. Frank Košak 927 Illinois ave.
Za Barberton, Ohio. John G. Brovšek, 166 Huston St.

— Kadar ne morete sami nam pisati ali vam je predalet do pošte, obrnite se na našega zastopnika v vašem mestu, ki vam bode prijazno in dobro postregel.

— Trgovcem se priporočamo v izdelavo vseh tiskovin, kakor malih plakatov, okrožnic ali cirkularjev, računov, trgovskih papirjev, kuvert itd. 300 trgovskih pisalnih papirjev in 300 kuvert z vašim imenom in naslovom vam naredimo za \$2.50.

VABILO

-na-

SPLOŠEN LJUDSKI

SHOD

ki ga priredi

Narodna Dobrodelna Družba V NEDELJO 30. APR.

ob 2. uri popoldne.

V KNAUSOVI DVORANI.

Namen te koristne družbe je skrbeti za uboge slovenske otroke, podpirati sloven. siromake sploh in prirediti parkrat na leto slovenskim otrokom prijetno zabavo. Vsakega rojaka dolžnost je, da se zapiše kot član te družbe. Letno velja samo 50 centov. Če pa nemorete postati član, pa pridite vseeno v dvorano, do boste slišali lepe namene, ki jih ima ta družba. Pridite vsi!

Narodna Dobrodelna Družba.

VESELJE!

Marsiktera mati in oče, bodeta v solzah zatopljena radi velikega veselja, ko bodeta opazovala male nežne obrazke ob priliki prijetja zakramenta sv. birme. Zakaj bi pa ne, saj vendar čuti v srcu vsak oče in mati nežno nedolžnost cveteče mladosti svojih otrok.

Gotovo bodeta tudi vsak oče in mati napravila otrokom še večjo zadovoljnost in velje z lepo in čedno obleko, po primerni ceni. Zaradi tega sem se jaz namenil in potrudil in sem nakupil veliko ter zelo lepih oblek po zelo nizkih cenah, ki bodo gotovo vsakemu v največjo zadovoljnost in sicer obleke vse velikosti in raznovrstnih barv od \$2 do \$7.50. Srajce vsakovrstne ki so vredne 65c sedaj po 45c.

Klobuki od 50c do \$1.00 raznovrstnih barv in mode kakor tudi kape; sploh vse kar se potrebuje. Za botre imam tudi zelo lepe in moderne obleke, klobuke, srajce, kravate i t. d. tudi zelo po znižanih cenah. Nehodite drugam k tujcu poprej nego si ogledate naše blago in se prepričate sami o kakovosti blaga in o nizkih cenah ki vam jih nudimo.

Vprašajte za tikete, za katere dobite lepo darilo in ki vam so v večjo vrednost nego vsi drugi stempsi, ki vam jih nudijo razni usiljivi tujci.

Zagotavljam da Vam bomo pri nas postregli bolj nego pri kakem tujcu z blagom in z cenami

Priporoča se

JOS. GORNIK,

6113 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO.

Prva prodajalna oblek zraven tiskarne "Cl. Amerika"

RAZNO.

Časopisje v detektivski službi. Akoravno prireja časopisje svoje indiskretnosti justici dostikrat mnogo neprimerno, vendar ne more tajiti, da ne nudi premnogokrat policiji in sodnim oblastem pri zasledovanju zločinov in zločincev uspešne pomoči. Kot dokaz za to trditelj spominja nek francoski list na nekatere zanimive slučaje iz zgodovine francoskega pravosodja. Pred kakimi dvajsetimi leti je v bližini Lectoura (departement Gers) neka Rahel Galtie zastupila svojega moža, staro mater in brata. Ljudska govorica jo je sicer označila za morilko, toda nihče se ni upal tega jasno in odkrito izreči in preiskovalni sodnik sam se je branil, da bi uvedel preiskavo proti ženi, ki je bila dotedaj vedno na dobrem glasu in se ji ni moglo ničesar očitati. Končno se je odločil, da je odredil, da so izkopali žrtev, ko so prišla na dan sumljiva njena polčeta, ki jih je po zelo spretni preiskavi odkril nek častnik, ki mu je bil znan položaj. Žena je malo prej, ko je izvršila svoje umore, skušala pregovoriti brata, da bi se zavaroval za življenje njej v prid. Ko so potem trupla izkopali, so odkrili, da so bili vsi trije zastupljeni, da je izvršila zločin Galtie, ki so jo na to obsodili na dvajset let v prisilno delavnico. Skoro podoben je bil slučaj neke Ivane Gilbert, ki je bila tako na dobrem glasu, da je bil vsak sum proti njej izključen. Njen oče, mati in eden njenih bratrancev so umrli. Njega sumljivih razmerah, da se je v celi pokrajini Saint Amandi Mont-Ronda trdilo, da pride do odstavka: "Nos", piše na kratko: "Ga ima!"

Bomba. V Makrikoeju so našli otroci staro bombo in so se ž njo igrali. Naenkrat pa je bomba eksplodirala in ubila tri otroke, več drugih pa težko ranila. Toda nihče se ni upal misliti, da je bila Gilbertova sama morilka. Zнала se je z veliko spretnostjo izogniti sodni preiskavi, dokler ni neki reporter našel drogerista, ki je pokvarjen ženski dan pred smrtjo njenega bratrance prodal arzenika, in sicer v toliki množini, da bi mogla zastupiti sto oseb.

Eksplodizija na krakovskem kolodvoru. V Krakovu je na kolodvorski pošti eksplodirala 13. aprila neka poštna pošiljatev, kmalu ji je sledila druga. Neki uradnik je bil ranjen.

Ljudskošolski učenci roparji. Dvainsletni Bela Vasony je v Budimpešti ustrelil s flobertovo puško šestletnega Aleksandra Hohla Policijska preiskava je dognala, da so učenci ljudske šole na cesti Toth Kalman ustanovili roparsko tolpo. Vsak član te ljudskošolske tolpe je bil oborožen s flobertovo puško. Mladi roparji so ropali na cesti mlajše učence, češ, da jim morajo kaj darovati.

Žrtve električnega toka. Iz Kijela se poroča, da je vihar 12. aprila prekučnil štiri stebre z žicami za dovažanje močnega električnega toka. Žice so padle na tla. Neki 16 letni mladenci, ki se je dotaknil žice, je bil takoj mrtev, nadalje neki 35letni možki in neka ženska.

Imetnitno potrjilo. Nekje je moral vaški župan iti v tako sumljivih razmerah, spisalati hlapcu poslovsko knjig, da se je v celi pokrajini Saint Amandi Mont-Ronda trdilo, da pride do odstavka: "Nos", piše na kratko: "Ga ima!"

Izjema.

Redar: "Stojte, gospodje, ujeti ste! Ne veste le, da je župan šele nedavno ostro ukazal, da je ponoči mirno hoditi domov?"

"Res je, gospod redar, pa mi ne gremo domov, ampak v drugo krčmo!"

Gog je gog.

"V imeni postavite ste ujeti!"

"Zakaj? Zakaj?"

"Ker ste demagog in se baje jeden izmed prvih — gospodje tam pri mizi so mi vse povedali!"

"Pedagog, ljubi moč, pedagog!"

"Eh, kaj! Gog je gog — le z menoj v ječo!"

Slovenske trgovine.

Sledeče trgovine priporočamo rojakom:

SALOONI:

FRANK JENSKOVIČ, 5393 St. Clair ave.

JOS KOZELJ, 4734 Hamilton ave.

MIKE SETNIKAR, 6131 St. Clair ave.

JOHN KROMAR, 998 E. 63rd St.

ANTON BAJUK, 3141 St. Clair ave.

LOV. VEHOVEC, 4047 St. Clair ave.

LOV. PETKOVŠEK, 965 Addison Rd.

ANTON ZAKRAJSEK, 991 E. 64th St.

JOHN BRESKVAR, 4528 St. Clair ave.

FRANK STERNISHA, 1009 E. 62nd St.

JAKOL GRDINA, 513 Collamer ave. Collinwood

FRANK KORČE, 6006 St. Clair ave.

JOHN BLATNIK, 6304 St. Clair ave.

JOHN SVETE, 6120 St. Clair ave.

LOUIS J. LAUSCHE, 6121 St. Clair ave.

MARTIN NOVAK, 1029 E. 61st St.

JOE NOSSE, 1226 E. 55th St.

JAKOB LAUSHE, 6101 St. Clair ave.

ANTON KUHELJ, 3822 St. Clair ave.

AUGUST BUDAN, 1423 E. 39th St.

FRANK JURCA, 1287 E. 55th St.

SLOVENSKA GOSTILNA, 3855 St. Clair ave.

JOHN GRDINA, 6025 St. Clair ave.

JOS. ZALOKAR, 899 Addison Rd. N. E.

JOSIP BLZJAK, 5022 St. Clair ave.

MATH HRATAR, 3920 St. Clair ave.

ANTON NOVAK, 1056 E. 61st St.

J. POSCH, 4426 Hamilton ave.

ANTON BRODNIK, 1514 Juniata ave.

JOHN BRODNIK, 1021 E. 62. St.

FILIP EPPICH, 588 Collamer ave.

JOHN CIMPERMAN, 1259 Marquette St.

FRANK PUCELJ, 3209 S. Clair ave.

J. JERMAN, 3840 St. Clair ave.

FR. KMET, 3922 St. Clair ave.

Trgovina na debelo z vinom in žganjem.

GEO. TRAVNIKAR, 6102 St. Clair ave.

GROCERIJE.

PREVEC & PEKOLJ, 1293 E. 55th St.

JOHN SPECH, 6302 Glass ave.

KUHAR & JAKŠIČ, 3830 St. Clair ave.

MRS. J. SKEBE, 960 E. Collamer St.

FRANK URANKAR, 3591 E. 76 St. Newburgh, O.

BRIVNICE.

FRANK ŠKERJANEC, 6124 St. Clair ave.

LEO ZIEGLER, 3904 St. Clair ave.

To so sami slovenski trgovci, katere slovenskemu občinstvu v naši naselbini priporočamo. Pa tudi rojaki po drugih naselbinah se lahko poslužujejo teh naslovov, in kar rabijo, naj pišejo na enega teh trgovcev ki jim bo drage volje postregel. Upamo, da se njih zgasi še več, ki do sedaj še niso oglašeni. Natančnejša pojasnila dobite v uradnem listu 6119 St. Clair ave.

A. BENSÁ, 3338 St. Clair ave.

MESNICE.

OGRINC & ANZLOVAR, 6124 Glass ave.

FRANK VESEL, 4034 St. Clair ave.

JOE KLOPČIČ, 1029 E. 62nd St.

MESNICA IN GROCERIJA.

JOS FURLAN, 1604 E. 81 St.

ČEVLJARSKE PRODAJALNE:

FRANK SUHADOLNIK, 6107 St. Clair ave.

FRANK BUTALA, 6220 St. Clair ave.

KROJACI.

JOSIP GORNIK, 6113 St. Clair ave.

JOHN GORNIK, 6105 St. Clair ave.

ANDREJ JARC, 6110 St. Clair ave.

LOVRENC URBANIJA, 1367 E. 43rd St.

BANČNI ZAVODI

FRANK SAKSER Co., podružnica, A. Bobek poslovd.

6104 St. Clair ave.

SLAŠČICARNE.

GEO. BOSTJAN, 6010 St. Clair ave.

FRANK OBLAK, 3843 St. Clair ave.

ZELEZNINA — POHIŠTVO

ANTON GRDINA, 6127 St. Clair ave.

JOSIP ZELE, 6108 — 10 St. Clair ave.

TRGOVINE Z MODNIM BLAGOM.

JERNEJ KNAUS, 6129 St. Clair ave.

ANTON LOGAR, 3837 St. Clair ave.

JOHN GRDINA, 6111 St. Clair, ave.

FRANK J. TURK, 1361 E. 55th St.

M. MAREŠIČ, 3916 St. Clair ave.

IZDELOVALNICA MEH. KIH PIJAČ.

JONH POTOKAR, 4126 St. Clair ave.

KONTRAKTORJI

SATKOVIČ BRATA, 1129 NORWOD Rd.

Slovenska trgovina ženskih slavnikov in klobukov posebnost je oprava nevest.

ROSI STANKO, 6203 St. Clair ave.

Trgovina z možko opravo in čevlji

FRANK KENIK, 6301 St. Clair ave.

URAR IN ZLATAR.

ANTON SAMSON, 6209 St. Clair ave.

JOHN REBOLJ, 6120 St. Clair ave.

Department store

ANTON KAUSEK, 6202—6204 St. Clair ave.

VABILO

dramatični predstavi,

katere priredi Cerkevni pevski zbor

V NEDELJO DNE 30. APRILA 1911.

Začetek popoldan točno ob 3 in 30 minut in zvečer ob 7 in 30 minut.

V ŠOLSKI DVORANI SV. VIDA.

VSPORED:

Emilij Adamič, I. "Na vrtu"..... mešani zbor.
Emilij Adamič, 2. "V gozdu"..... mešani zbor.
Emilij Adamič, 3. "Lipa"..... mešani zbor.
Janez Laharnar, "Povejte ve planine"..... moški zbor

I. igra: "Sv. Terezija".

Igrokaz v dveh dejanjih.

— OSEBE —

Gospa Sanchez, iz Cepade,..... Marija Novak
Terezija, njena hčerka,..... Angela Novak
Peter, njen sin,..... Viktor Hrovat
Ivana iz Ahuna, njuna teta,..... Katinka Perme
Fernanda,..... Lina Kmet
Izabela, } Terezije prijateljice,..... Anica Primčič
Albina, }..... Josipina Erniakora
Kunigunda, služkinja,..... Terezija Pižem
Angel varuh Terezijin,..... Angelica Zajmec

II. Igra: "Prvi april".

Šaljivo-resna igra v dveh dejanjih.

— OSEBE —

Lipovec, kmet in lesni trgovec,..... F. Sodnikar
Polonica, njegova hči,..... K. Perme
Maks, njegov daljni sorodnik,..... F. Švigelj
Zagorec, kmet in župan,..... F. Oražem
Reza, njegova žena,..... * * *
Tine, njegov sin,..... F. Perme ml.
Lokarica, imovita udova,..... * * *

Cena sedežem 50, 35 in 25c, za šolsko mladino po 10c.

Čist donesek za novo šolo. K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

ČEVLJI!

Da si ravno je lepo in to, da bi človek lahko hodil bos, pa vseeno vsak želi in si prizadeva, da ima lepo in čedno obuvalo zraven pa trpežno in bolj ceneje.

Naši \$1.50 čevlji se primerjajo lahko z drugimi ki valjejo \$2.00; za čevlje, ki plačate v mestu pri tujcu \$5.00 do \$6.00, jih dobite pri meni od

\$3.00 do \$4.50

Za birmance zelo velika izbira raznovrstnih čevljev po zelo primernih cenah od

\$1.00 do \$2.00

Sploh pri nas dobite čevlje vse vrste za vso družino, posebno velika izbira za ženske najnovejših in najmodernih čevljev, katere sem ravnokar sprejel po zelo primernih cenah.

Pridite in se prepričajte gotovo boste zadovoljni z blagom in z cenami

Se priporočam

FRANK GORNIK, 6117 ST. CLAIR AVE

Prva trgovina z obuvali poleg tiskarne "Clevelandske Amerike".

Kaj dobite če kupite en žakelj FOREST KING MOKE?

Polno težo v vsaki vreči. Kupon v vsaki vreči Srebrno čajevno žlico v vsaki četrt bar vreči. Veliko srebrno žlico v vsaki pol barelna vreči. Najboljša moka, ki se dela iz najboljših pšenice. VREČA Z LEVOVO GLAVO.

To so vzroki, zakaj naj kupujete Forest King moko da ste zadovoljni. Če vaš grocer ne prodaja Forest King moka, povejte mu, naj pokliče

Weideman Milling Co.

W. 53rd St. & Big 4 R. Cleveland. O.